

# **Vyškovský cedník 2025**

**Sborník oceněných prací  
literární soutěže pro děti,  
mládež a dospělé Vyškovska**

**Vyhlašovatelé:**

**Knihovna Karla Dvořáčka**

**Klub přátel KKD**

**Tři brány**

**komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci**

## Obsah

Úvodní slovo předsedkyně odborné poroty	4
Účastníci, motto, porota	5
Výsledky soutěže	6
Alžběta Slezáková, Tam, kde (ne)patřím	7
Nikol Netopilová, Domácí úkol z občanky	10
Marie Eva Hostašová, Kouzelná babička	14
Kateřina Koutná, Shledání v Hamburku	16
Amely Kašparová, Lovec pocitů	23
Denisa Zakopalová, Podvratní živlové	26
Zuzana Zakopalová, Matematika života	28
Zdeňka Blechová, Krajta	33
Milan Julínek, Odplata sv. Jana	40
Lenka Jelínková, Hlasy v hlavě	49

O vítězství v naší tradiční literární soutěži usilovalo letos celkem dvacet šest autorů. V první kategorii se objevilo deset prací, ve druhé jedenáct a ve třetí kategorii pět. Hodnocení pětičlenné poroty opět probíhalo ve dvou kolech. Potěšilo nás, že účastníci všech věkových skupin dokázali popustit uzdu fantazii a napsali zajímavé příběhy. V textech se navíc nevyskytovaly hrubé gramatické chyby. Kvalitní práce jasně vynikly a na favoritech se porota shodla bez větších obtíží.

Pro nejmladší účastníky jsme tentokrát zvolili motto Každá rodina je originál. Do nejlepší trojice se dostalo vyprávění o svérázné prababičce se záhadnou minulostí. Nakonec se dozvíme, že paní Daphne je dcerou samotného... ale to vám ještě nebudeme prozrazovat. Povídka na druhém místě nás zavedla hluboko do historie, až do 17. století, a zakončila ji velmi podařená pointa. Vítězná práce využila motiv cestování časem a prostorem. Hlavní hrdinka má díky kouzelné skříni možnost vyzkoušet, jestli neexistuje lepší rodina, než je její vlastní.

Jak se dařilo soutěžícím druhé kategorie? Téma To mi za to stojí zpracovali do různých zápletek a motivů. Na stupně vítězů postoupil příběh o protestu proti sovětské okupaci v roce 1968, inspirovaném činem Jana Palacha. Zaujala také fantasy povídka o křehké neviditelné bytosti jménem Lovec pocitů. Vítězné Shledání v Hamburku svižně vypráví o celoživotním přátelství čtyř žen, které nezpřetrhaly žádné životní peripetie.

Velmi dobře obsazená byla v letošním ročníku třetí kategorie pro dospělé autory – ocenění získaly čtyři práce z pěti. Citát „Kdo chce, hledá způsoby, kdo nechce, hledá důvody,“ soutěžící rozvinuli do odlehčených i vážnějších variací. K nejpodařenějším patřil vtipný text Krajta: ani byste nevěřili, co vás může čekat, slíbíte-li sousedovi pohlídat domácího mazlíčka. Ve smutných tónech se naopak nesla Matematika života, která nakonec získala první místo. Autorka zde působivě vylíčila teskné téma zapomínání a ztráty.

Pokud jste tentokrát nenašli své jméno mezi oceněnými, nevzdávejte se a zkuste to v dalším ročníku znovu. Možná právě váš příběh dosáhne na nejvyšší příčky. Přejeme vám hodně inspirace, kreativity a dobrých nápadů.

Mgr. Sylva Cidlinská, předsedkyně odborné poroty

## **Účastníci soutěže:**

Děti, mládež a dospělí z města Vyškova a Vyškovska v těchto kategoriích:

1. kategorie 11 – 14 let
2. kategorie 15 – 19 let
3. kategorie 20 a více let

Pro zařazení do jednotlivých kategorií je rozhodující věk dosažený v roce 2025.

## **Motto:**

1. kategorie – Každá rodina je originál
2. kategorie – To mi za to stojí
3. kategorie – „Kdo chce, hledá způsoby, kdo nechce, hledá důvody.“ Jan Werich

## **Hodnocení provedla porota ve složení:**

Mgr. Sylva Cidlinská, předsedkyně poroty a zástupkyně vyhlášovatele  
Mgr. Libuše Procházková  
Mgr. Kateřina Kalivodová Foltánková  
Mgr. Lukáš Tvrďoch  
Mgr. et Mgr. Ivana Šrámková

## Výsledky soutěže:

### 1. kategorie

- 1. místo Alžběta Slezáková, Tam, kde (ne)patřím
- 2. místo Nikol Netopilová, Domácí úkol z občanky
- 3. místo Marie Eva Hostašová, Kouzelná babička

### 2. kategorie

- 1. místo Kateřina Koutná, Shledání v Hamburku
- 2. místo Amely Kašparová, Lovec pocitů
- 3. místo Denisa Zakopalová, Podvratní živlové

### 3. kategorie

- 1. místo Zuzana Zakopalová, Matematika života
- 2. místo Zdeňka Blechová, Krajta
- 3. místo Milan Julínek, Odplata sv. Jana
- Čestné uznání Lenka Jelínková, Hlasy v hlavě

## Tam, kde (ne)patřím

### Alžběta Slezáková

Když jsem byla malá, myslela jsem si, že ostatní rodiny musí být dokonalé. Jako v těch filmech, kde mají krásně upravené vlasy, make-up, nikdy neudělají žádnou chybu a každá epizoda dopadne vždycky dobře. VŽDYCKY. No a moje rodina by rozhodně v televizi hrát nemohla.

Máma chodí neupravená, všude na poslední chvíli a slovo make-up nejspíš ani nezná. Je to zarytá učitelka češtiny a neuznává anglicismy. A stejně...kdyby nás někdo do nějaké televizní show přihlásil, byla by to babička, která ujíždí na všech těch reality show. Vždy ji spolehlivě najdete v obývacím pokoji, s pytlíkem brambůrků v jedné ruce a s plechovkou Coly ve druhé. Když ji tak každý den vidím, myslím, že by se jí hodila i třetí ruka, ve kterém by držela ovladač a přepínala kanály. Každý den se scházíme doma u večeře a pokaždé je to ten stejný scénář. Musíme poslouchat všechny ty vymyšlené příběhy a osobně si myslím, že jim babička sama věří. „Představte si, ta Lucia se dneska rozešla s Diegem, to je furt dokola,“ prohlásí babička. „Neříká se furt, ale pořád, mami,“ opravila ji máma. „Tak to je Skibidi, babi,“ řekl bratr, aniž by zvedl hlavu od mobilu. Už má tu hlavu od koukání do mobilu tak ohnutou, že připomíná Australopiteka, kterého jsme nedávno probírali v hodině dějepisu. Pokud nejde o mobil, tak nerozumí vůbec ničemu. Nejspíš má celý svůj život nahraný na Youtube. Já dávám přednost psaní deníku. To mám nejspíš po tátovi. Je totiž básník. No...ne že by psal romantické básně, ale píše vtipné básničky pro děti ve stylu Jiřího Žáčka. Jen doufám, že Jiří Žáček také nemá tak pitomý humor jako můj táta. Každé ráno chodíme spolu – já do školy, on do pekárny pro rohlíky. Nevím, koho napadlo tyto dvě budovy postavit vedle sebe. Když se naše cesty před školou rozcházejí, tak na mě NIKDY nezapomene zavolat „A Josefínko, hlas se!“ S hlasitým smíchem pak odchází do pekárny. A není jediný, kdo se směje. Smějí se i moji spolužáci.

Jednoho podzimního dne přšlo, brácha zase sjížděl „shorty“, máma byla zabraná do opravování slohových prací z češtiny, táta skládal jednu ze svých „vtipných“ básní a babička sledovala další řadu své reality show. Já jsem si vzpomněla, že na půdě je starý psací stroj po dědovi, a tak jsem si myslela, že bude zábava ho vyzkoušet. Obula jsem si nazouváky a vešla na ztemnělou půdu. Všude bylo ticho, jen dešťové kapky dopadaly na střechu. Když jsem procházela kolem vánočních ozdob, všimla jsem si staré skříně. Pavučiny, které na ní byly, by mohly hravě konkurovat halloweenské výzdobě naší babičky. Tam by nejspíš mohl být ten psací stroj. Opatrně jsem otevřela stará zaprášená dvířka. Na dvířkách byl zevnitř do dřeva vyrytý zvláštní nápis. „Chceš vyměnit svou rodinu na 24 hodin? Stačí jen

vstoupit a zavřít dveře. Nezapomeň se však včas vrátit.“ „Asi další z babiččinych fórků,“ pomyslela jsem si. Vstoupila jsem do skříně a těžké dveře za sebou zavřela. Po pár vteřinách jsem ze skříně opět vylezla. „Čekám na Vás, nová rodino,“ zvolala jsem a schody z půdy jsem seběhla po dvou.

Vešla jsem do svého pokoje. Hlavou mi okamžitě blesklo: „Co se tady stalo?“ Na skříně byly vyskládány zlaté poháry a na korkové nástěnce visela spousta diplomů. Otevřela jsem dveře šatní skříně. K mému zděšení tam na věšácích visely samé třpytivé oblečky, které bych si na sebe dobrovolně nikdy neoblékla. Až teď jsem si všimla, že na šatní skříně je také zrcadlo. Nejdřív jsem se nepoznala. Na hlavě jsem měla obrovský drdol a vlasy tak nagelované, že jsem přemýšlela, jestli tento drdol není poslední účes, který na hlavě mám. „Josi, pospěš si, už musíme jet. Vezmi si na sebe ten fialový dres s bílými proužky!“ volal někdo ze zdola. Popadla jsem první fialový dres, který jsem uviděla, a vyšla ze dveří. Dole stála nějaká paní a v ruce držela čistě bílé brusle, jaké jsem si vždycky přála. „Co tak koukáš, hodím tě na stadion a do školy už potom půjdeš sama,“ řekla ta paní. Vyšly jsme ven, byla ještě úplná tma. Na displeji v autě jsem zahlédla čas 05:40. Tak já asi budu krasobruslařka, joo, to jsem si vždycky přála. 5:50 vystupuji z auta. „Tak běž, máš tak akorát čas se převléct,“ řekla máma a podala mi brusle. Chtěla jsem na mámu zamávat, ale dveře auta se zabouchly a máma odjela dřív, než jsem zvedla ruku. 6:02 stojím na ledě. Kdosi na mě z druhé strany lední plochy zavolá: „Nováčková, jdeš pozdě. Rozbrusli se a začni trénovat axely.“ Po tréninku spěchám do školy. 7:55 sedám do lavice. Všechno se děje tak automaticky, ani nad tím nepřemýšlím. Ve škole se se mnou nikdo nebaví, jako bych tam ani nebyla. Škola mi končí ve 14 hodin a mám 15 minut pro přesun na gymnastiku. Běžím a ani nevím kam. Zastavím se až u velkých dveří s nápisem tělocvična. Po gymnastice jdu ještě jednou bruslit. V 17:30 mě vyzvedne máma. Jsem úplně vyřízená. Jedeme v tichosti domů. Máma se ani nezajímá, jak jsem se dneska měla, jen u večere mi připomíná, že mistrovství už se blíží. Táta všechno jen poslouchá a matce přikyvuje. Přemýšlím, jestli je to vůbec člověk nebo naprogramovaný robot. Sourozence v této rodině nejspíš nemám.

Tak tady v této rodině opravdu být nechci. Vyběhnu na půdu, rázně otevřu dveře skříně a hned je za sebou zavřu. Netrpělivě čekám. Připadá mi to jako věčnost. Najednou ve dveřích cvakne a já můžu vystoupit. Nedočkavě běžím dolů. Ale už na schodech slyším babiččin smích. „Ó Lucio, co to zase vyvádíš?“ „Uff, jsem zpátky doma,“ probleskne mi hlavou. „Josefínko, pojď si ke mně sednout,“ zavolá mě babička a octové brambůrky mi strčí přímo pod nos, až se rozkašlu. Omluvím se, že si zajdu pro vodu, a pádím zpátky na půdu. Vlezu do skříně a s myšlenkou, že další rodina nemůže být tak strašná jako ta předchozí, zavírám dveře.

Sestupuji po schodech dolů, kde už voní večeře. Doufám, že tady si nebudeme povídat o tom, co se stalo v televizi. Všechno to vypadá tak hezky, u stolu sedí maminka, tatínek a mezi nimi asi čtyřletý chlapeček – asi můj „bráška“. „Ahoj,“ pozdravím a odsunu poslední volnou židli. Připadá mi trochu dále od ostatních. Ti všichni sedí naproti mě. Vypadá to, že dneska bude čůčka. Když ale máma nabere porci bráškoví, ten misku odstrčí s hlasitým „fůůů“, až miska málem spadne na podlahu. Hned na to se maminka zvedá ze židle a podává mu párek. „A toto by sis dal?“ ptá se brášky mile. „Nee“, zakřičí bratr a talířek s párkem jí vyrazí z ruky. Tatínek se hned zvedne ze židle a zkouší, jestli bráška nemá teplotu. „Nebude nemocný?“ ptá se maminky. Po večeři rodiče s bráškou hrají různé hry. „Můžu se přidat?“ zeptám se. „To se musíš zeptat Matýska,“ odpoví mi maminka. Protočím oči a jdu se zeptat: „Můžu hrát taky, Matýsku?“ „Nee a běž pryč,“ zakřičí Matýsek. Než mu stihnu něco říct, máma mě pošle umýt nádobí. „Co je tohle za rodinu?“ proběhne mi hlavou. Místo do kuchyně ale spěchám na půdu. Dvě hodiny s Matýskem mi rozhodně stačily.

Zpátky doma, konečně, uleví se mi, když ze zdola slyším maminku, jak volá na bratra, ať jde umýt nádobí. Pak si ale vzpomenu, že jsem měla dneska venčit Drobečka. A venku prší. Nevím, čím to byl nápad si tenkrát pořizovat psa. Drobeček si mě měří pomstychtivým pohledem, protože retriévři vodu milují, já ale mizím zpátky do skříně. Do třetice všeho dobrého... a nebo zlého?

Vylezu ze skříně a neslyším vůbec nic. TICHŮ. Sejdu do svého pokoje. Ten je ale prázdný. Není tam ani památky po mých věcech. Jdu chodbou a pořád je všude ticho. „Že by všichni někam odjeli?“ bleskne mi hlavou. Pak si ale všimnu, že i Drobečkův pelíšek je pryč. Na věšáku visí jen dvě bundy, mámina a tátova. Rozhlédnu se kolem. Na zdech nejsou žádné rodinné fotografie. Obývací pokoj je řádně uklizený, každá věc má své dané místo. Vše je tak „dokonalé“. V kuchyni u stolu sedí moje máma a táta. „Mami, tati?“ oslovím je. „My sice nejsme tví rodiče, ale jsme rádi, že ses u nás na výměnném pobytu tak zabydlela,“ odpoví mi se smíchem tatínek. Chvilinku na ně zmateně koukám. Táta se zvedl, protože si myslel, že si nemám kde sednout. U stolu totiž byly pouze dvě židle. Sedla jsem si a pořád bylo kolem takové zvláštní ticho. Až teď mi to došlo. Toto jsou máma s tátou, kdyby neměli mě a brácha a nebydlela s námi babička. Máma sice byla upravená, ale v obličejí měla prázdný a lehce znuděný výraz. Chci domů!

Lezu do skříně, zavírám dveře, ale nefunguje to. Na dveřích je napsáno: „Vrátíš se, až si uvědomíš, kde je tvůj domov.“ Sednu si na podlahu a najednou si uvědomím, že brácha je vlastně docela fajn a většinou spolu vycházíme. Stýská se mi po tátových básničkách, po pohodě na gauči v objetí babičky i po maminčině

starostlivosti. Alespoň vím, že se o mě zajímají a mají mě rádi. Najednou dveře skříně zaskřípou a já vstupuji na půdu svého domova.

Teď už vím, že i když je každý člen mé rodiny jiný, dohromady spolu tvoříme tu originální rodinu, kterou bych za nic na světě nevyměnila.

---

## Domácí úkol z občanky Nikol Netopilová

„Každá rodina je originál,” řekla chytrá, ale poněkud vzteklá Elen. Je v sedmé třídě a učitelka z občanské výchovy jim často dává těžké domácí úlohy. „Jak z toho ale mám udělat referát?!” bouchla Ela učebnicí o stůl.

Což o to, asi to bude celkem lehký úkol, ale Elen má divnou rodinu. Mladší bratr Martin hodně zlobí, je ve čtvrté třídě, pořád lítá venku a dělá průšvihy. Máma je často mimo, navíc je teď těhotná. „Vsadím se, že ani neví, kdo je otec toho mimča,” pomyslí si Ela. Máma pracuje v baru na konci města, a protože je hezká, často ji obletují chlapi. Tátovi to pochopitelně vadí, a tak se spolu často hádají a asi se rozvedou. On chodí často do hospody a domů se vrací pozdě večer a ještě opilý a to se zase nelíbí mámě. „A jak mám pak o téhle rodině psát!” povzdechla si Elen. „Kdybych to všechno napsala, asi by na mě úča poslala sociálku - a to já nechci, mám svou rodinu ráda!” pomyslela si Elen.

„Už vím! Zkusím najít mého nejstaršího předka a o něm napsat. Ale jak zjistit, kdo je nejstarší?” zamyslela se Elen. „Znám jenom nějakou prababičku Annu.” Ale pak se podívala na kalendář na pracovním stole a všimla si, že se zítra uvidí s celou rodinou. Jsou vánoční prázdniny a jejich rodina se každý rok schází u babičky na oběd, tak snad jí tam někdo poradí. Do zítřka to už vydrží!

V sobotu ráno všichni zaspali, tedy až na Elen, která vzbudila rodiče, a nakonec byli u babičky Jany v 11 hodin jako na koni. Táta před rodinou zase musel vytahovat mámino těhotenství a její pětiletí bratřenci Tomáš a Tadeáš se pořád hádali, až je musel okřikovat i děda! Dokonce ani babiččin řízek s bramborovou kaší tentokrát Ele nechutnal, protože Martin s Tomášem a Tadeášem dělali s jídlem odporné prasárny - plivali kaši zpět na talíř, jedli rukama a taky vylili „omylem” polévku. Až se z toho máma na záchodě pozvracela (nejspíš to bylo i tím, že je těhotná). Elen přijde, že do této rodiny nepatří, jsou tu samí hlupáci!

Byla by to tam Elen nesnesla, ale naštěstí jí teta Iveta položila typickou otázku: „A co škola, Elen?“ Chtěla jí odpovědět „fajn“ nebo „dobrý“, ale pak si vzpomněla na občanskou výchovu. „My máme za úkol do občanky napsat něco o své rodině, nejlépe referát, a já chci najít mého nejstaršího předka,“ řekla Elen a ani nečekala, že by ji někdo poslouchal (protože Tadeáš dal Tomášovi kaši do vlasů, babička spráskla ruce a už je táhla do koupelny). Ale tu se ozval strejda Jirka: „Mám na telefonu aplikaci MyHeritage, která ti podle shodných údajů v různých rodokmenech najde nejstaršího předka.“ „To je super, můžeme to zkusit teď?“ zeptala se Elen. „Jasně, stejně tu není jiná zábava,“ řekl a zapnul mobil.

Zanedlouho se Elen dozvěděla, že její nejstarší známý předek je nějaká Anežka odněkud se Šumperska, která žila v 17. století v olomouckém klášteře sester dominikánek. „Jestli chceš, můžeme po tom spolu zapátrat, co?“ zeptal se strýc a Elen nadšeně souhlasila. Dalo jim to trochu společného googlení, ale nakonec zjistili, že klášter funguje dodnes, jen už patří řádu sester voršilek.

Druhý den časně ráno se vypravili autobusem do Olomouce a pěšky pak došli až do samotného kláštera. Strejda tam ještě večer předtím volal, aby zjistil, jestli tam mají nějakou kroniku nebo archiv, kde by Elen mohla zkusit najít něco o svém předkovi. Odpověděli mu, že ano, a tak si domluvili schůzku dnes na 10 hodin. V klášteře se jich ujala sestra Marie a zavedla je do tamějšího archivu, kde Elen ukázala knihy z onoho období a začala se bavit se strýcem Jirkou.

Elen hledala, procházela mnoho knih, ale pořád nic o její pra pra pra... tetě Anežce. „Myslíte, že by tu v 17. století mohla být nějaká žena jménem Anežka?“ zeptala se nakonec jeptišky. „Těžko říct, takových žen se tu za ta léta mohlo vystřídat, že nikdo už neví, jak se jmenovaly.“ Pak se odmlčela a dořekla: „I když, nedávno jsem třídila knihy a byly tam v deskách nějaké papíry, co vypadaly jako nějaký deník,“ dořekla a ukázala na polici skoro úplně nahoře knihovny. Elen vylezla na žebřík a podala si hnědé složky. Otevřela je a přečetla nahlas toto:

„Březen LP 1678. Jsem Anežka Jurášová z Vernířovic, tedy byla jsem (tady se totiž oslovujeme jen jako sestra Dobromila nebo bratr Johan), ale rodiče mě donutili jít sem do kláštera pro lepší vzdělání. Ale mně se tu nelíbí, chci domů, je mi 15, skoro 16 let a už půl roku jsem neviděla svou rodinu, hlavně babičku a už za dva dny se jí stane něco hrozného!“

Tu na Elen ale zavolala sestra Marie, že už musí jít. Elen si teda mobilem rychle vyfotila všechny stránky v deníku a pospíchala, aby mohli knihovnu zavřít. Se strejdou se pak stavili do restaurace na oběd a teta Iveta je autem vzala domů.

Dnes totiž v práci končila o trochu dříve. Elen si cestou v autě povídala se strejdou o Anežce, až úplně zapomněla, že deník nedočetla celý. Podívala se na něj až doma a to, co si přečetla, ji rozplakalo... Náladu jí aspoň trochu zlepšilo to, že si rodiče ani nevšimli, že byla pryč, protože jim o výletě pro jistotu neřekla předem, aby jí ho nezakázali. Nakonec se usmála, sedla za stůl a začala psát referát o své pra pra pra... tetě Anežce.

Ach jo! Vánoce utekly a už je tu zase škola! Na občanku se ale Elen těší.

„Tak doufám, že jste si o Vánocích odpočinuli od školy, ale teď už prázdniny skončily a už musíme zase makat!“ řekla učitelka na úvod hodiny. Pak se zeptala, jestli nechce někdo přednést svůj referát dobrovolně jako první. Elen hodně váhala, protože se chtěla o svůj příběh podělit, ale nechtěla být za šprta. A když ani šprt Karel nechtěl, vybrala učitelka Markétu. Ta se hezky postavila před třídu, upravila si vlasy a začala mluvit o své dokonalé rodině - jak se všichni jmenují, co mají rádi, kde rodiče pracují, kam chodí její starší bratr na vysokou, kolik aut a firem vlastní a tak dále. Markéta je totiž rozmazlená blondýna, má hodně bohaté rodiče a vždy dostane, co chce a někdy umí být i pěkně zlá. Učitelka s jejím výkonem ale nebyla moc spokojená, tak dostala za 3. Pak šel Daniel, ten neměl referát vůbec a tak dostal za 5. David to měl lepší - dostal za 2. Pak už přišla řada na Elen. Nadechla se a začala číst:

*„Našla jsem si svého nejstaršího předka - moji pra pra pra... tetu Anežku Jurášovou z Vernířovic na Šumpersku, kterou rodiče donutili jít v 15 letech do kláštera v Olomouci kvůli vzdělání, ale ona nechtěla, chtěla být se svou rodinou. Já jsem se vypravila do toho kláštera a tam jsem našla její deník, který si psala v roce 1678. Bylo tam, že už půl roku neviděla svou rodinu - maminku Dobromilu, tátu Václava a svých pět sourozenců. Ale jí se stýskalo i po její babičce - psala, že ji už za dva dny upálí na hranici, protože si někteří hloupí lidé myslí, že ona a další nevinné ženy jsou čarodějnice a přitom pouze dělají léčivé masti, čaje a dávají je zadarmo všem lidem - nemohou je upálit!! Její babička nikdy neublížila ani mouše. Navíc už vyléčila hodně lidí, třeba strýce France, otce Václava od velkého kašle, mámu Dobromilu vyléčila z horečky, malému Jozýfkovi vyléčila zraněnou zlomenou nohu a ještě nějakému Antoniovovi z druhého konce vesnice udělala léčivou mast na bolavé klouby - zkrátka celý život pomáhala a teď ji upálí?! Anežka psala, že už nikdy neuslyší její vyprávění pohádek! Nikdy! Tyto čarodějnické procesy trvaly od roku 1678 až do roku 1696. Během nich zahynulo až 200 nevinných lidí, především žen. Tyto procesy vedl nějaký Jindřich Boblig, o němž se Anežka v deníku taky zmínila - psala, jak moc ho nenávidí a že nemá právo brát nevinným ženám životy jen proto, že umí něco, co on ne,“* dokončila svůj referát Elen.

Celá třída nějakou chvíli mlčela a bylo cítit, že je Elenin příběh zasáhl. Učitelka ji poté pochválila, že napsala hezký referát a připomněla ostatním žákům, že

o čarodějnických procesech se učili v říjnu. Pak si vzala Eleninu žákovskou knížku a chtěla napsat podtrženou jedničku.

V tom se ale ozval šprt Karel: „Elina lže!” Elen nemá Karla zrovna ráda. Někteří učitelé si totiž myslí, že Ela je chytřejší, než on, a to se mu očividně nelíbí. „Jen si to vymýšlí,” řekl. „Já jí nevěřím, a navíc jsem tam byl v klášteře v Olomouci taky a našel jsem tam deník mojí pra pra pra...tety Zdislavy!” řekl a celá třída se rozhučela jako včelí úl. Učitelka se psaním jedničky trochu zaváhala. A Karel pokračoval: „Moje pra pra pra... teta Zdislava si v deníku psala, že ji rodiče taky donutili jít do kláštera, ale předtím byla sousedka Anežčiny rodiny. Psala, že Anežčina babička ale vůbec není na lidi hodná, opravdu vařila lektvary v kotlíku, a když ty lektvary lidé vypili, opravdu zemřeli!” dořekl Karel. Elen to přišlo hrozně divné - že by byl zrovna v tom stejném klášteře jako ona (ačkoliv Anežka se v deníku opravdu zmínila o nějaké zlé Zdislavě), a tak si stoupla a řekla: „Není to divné, že Karel byl přesně tam, kde já a jeho pra pra pra... teta si taky psala deník jako Anežka?! “ řekla a třída nevěděla komu věřit. „Tak lžete oba!” vykřikl spolužák Vojta. „Já mám alespoň důkaz!” řekla Elen a vytáhla telefon. Ve třídě to opět zahučelo. „Vyfotila jsem si všechny stránky Anežčina deníku!” řekla a obešla třídu. „A navíc, možná tvoje pra pra pra... teta Zdislava patřila mezi ty hloupé lidi, kteří brali životy nevinným ženám a o kterých Anežka psala, že by sami měli uhořet v pekle!“ řekla Elen a spolužáci se začali přiklánět na její stranu. Učitelka potom přišla ke Karlovi do lavice, aby se podívala na jeho referát. Zjistila, že to, co řekl, v něm vůbec nemá. Měl ho o své babičce Věře, která před týdnem zemřela. „Karle, ty sis to celé vymyslel, aby Elen nedostala jedničku! Je to tak?!” řekla našťavaně učitelka. Karel se nakonec přiznal, ale řekl, že jeho prateta Zdislava opravdu žila. Učitelka si jen povzdechla, Elen napsala do žákovské 1 a Karlovi poznámku za lhaní.

Celá třída se zklidnila a učitelka začala zase zkoušet. Klára mluvila o sestřenicí Nele, Veronika o jejich rodinném podniku - prodávají domácí marmelády. V tom někdo zat'ukal na dveře. Než učitelka stihla říct „Dále!“, vtrhl do třídy Elenin bratr a vykřikl: „Elo! Máma porodila, máme ségru!“ a celá třída se rozesmála.

## **Kouzelná babička** **Marie Eva Hostašová**

Moje prababička Daphne je fakt nejskvělejší ze všech prababiček na světě. Má bílé vlasy, nosí velké brýle a hedvábnou šálu. Nikdy jí také nechybí její objemná krokodýlí kabelka. Prababička Daphne je prostě skvělá. Sice má divné zvyky a podivné záliby v řeckých bájích, ale i tak – její maminka přece byla z Řecka, tak proč ne?

U nás doma taky bydlím já. Jmenuji se Sophie, maminka, tatínek a prababička Daphne. Maminka je paleontoložka a tatínek ředitel muzea u nás ve městě. No a já? Nemám žádnou takovou super práci, musím chodit do školy. Nepřijde vám to nefér? Ale co – nejvíc mě ve škole baví dějepis. To má prababička Daphne radost. V řeckých bájích jsem totiž vždycky nejlepší.

Jednoho dne jsem si všimla něčeho podivného. Vlastně už mi to vrtalo hlavou déle, ale nikdy jsem se na to nezeptala přímo. U nás ve velkém pokoji pro hosty je velký rodokmen celé naší rodiny. Vidím tam všechny – svoje rodiče, sebe, prababičku Daphne, její maminku – ale jejího otce ne.

„Kdo to může být?“ říkám si a jdu se zeptat mamky.

„Ahoj, mami,“ pozdravím.

„Nazdar, zlato,“ odpoví. „Potřebuješ něco, Sophie? Musím to tu ještě dodělat.“

„Vlastně jsem se tě chtěla zeptat, kdo byl táta prababičky Daphne.“

Mamka zvedne oči od počítače. „Zlato, nikdo neví, kdo to byl. A prababička Daphne tvrdí, že si to už nepamatuje. Je to zvláštní. Až na tohle si pamatuje všechno, nepřijde ti?“

„Jo, mami, máš pravdu. Na to, že jí je devadesát sedm, má paměť skvělou,“ zasměju se a vyjdu z pokoje.

Rozhodla jsem se, že vyřeším případ zmizelého prapradědečka jako Sherlock Holmes. A tak se jdu zeptat prababičky Daphne sama.

„Ne, drahoušku, opravdu nevím, kdo byl můj otec,“ řekla a v očích se jí zvláště zablesklo, jako by mi říkala pravdu. „S maminkou jsem se měla dobře. Pak jsem se vdala, narodila se mi dcera – tvoje babička – a teď žijeme všichni spolu jako velká šťastná rodina.“

Nikdy víc jsem se na tuhle věc neptala a smířila se s tím, že už to nikdo nezjistí.

Od našeho rozhovoru s prababičkou Daphne uběhly přesně dva roky. A tehdy začala být prababička Daphne podivná. Bylo to hned po příchodu toho divného pána s elegantními sandály, na kterých byla křídla. Připomínal mi božského posla Herma. Rodiče zrovna nebyli doma a on chtěl mluvit s prababičkou Daphne. Zavolala jsem ji a zaslechla kousky jejich rozhovoru.

„Daphne, chce tě vidět. Opravdu. Mohla bys tam už zůstat. Víš, že se ti tady na Zemi čas krátí,“ řekl ten pán.

„Já nevím, jestli si ještě vzpomenu, jak se to všechno dělá. A ta cesta tam...“ odpověděla prababička.

„Dobře, jak chceš. Nechám ti na to dva týdny,“ řekl muž a zmizel ve tmě.

Pak se prababička začala chovat opravdu divně. Vzpomínám si, že jsem ji zahlédla zkoušet létat nebo kouzlit. Nejvíc mě ale rozrušilo, když jsem přistihla rodiče, jak si povídají, že už to prababička asi nemá v hlavě v pořádku.

„Přece jen je jí devadesát devět let,“ řekl táta. „To je opravdu požehnaný věk. Možná bychom ji měli dát na čas do domova důchodců.“

„Ne. Babičku my nikdy nikam neodvedeme!“

Byla jsem tak naštvaná, že jsem nemohla usnout. Kolem druhé hodiny ráno mě z postele vyhnala žízeň. Sešla jsem do kuchyně a všimla si podivného stínu. Rychle jsem rozsvítila.

Stála tam prababička Daphne – s krokodýlí kabelkou a cestovním kufrem.

„Ty někam jedeš?“ vykoktala jsem a do očí se mi nahrnuly slzy.

Prababička Daphne si toho všimla, pustila tašky a objala mě. „Víš, Sophie,“ zašeptala, „asi bych ti měla říct pravdu.“

Nadechla se. „Můj tatínek je jeden z řeckých bohů. V žádné řecké báji se o něm nepíše. Je vládcem vesmíru.“

„Vážně?“ vydechla jsem, „ale tvoje maminka byla člověk.“

„Ano. Proto jsem polobohyně. Bohové jsou přelétaví. Vzpomeň si, kolik měl Zeus dětí.“

„To je fakt,“ připustila jsem. „Ukážeš mi nějaké kouzlo?“

Zavřela oči. V místnosti se zhaslo. Pak si nasadila brýle – a světlo se znovu rozsvítilo.

„Wow,“ vydechla jsem. „A ty teď odjedeš do Řecka? Na Olymp?“

„Ano.“

„A co rodiče?“

„Ti si budou myslet, že jedu do lázní,“ usmála se a spiklenecky mrkla. „My polobohové si to umíme zařídit.“

„A vrátíš se?“

Dlouho se na mě dívala a pak vzdychla: „Ano. Jednou se vrátím. To ti slibuji.“

Teď ležím v posteli a myslím na to, že moje prababička Daphne je polobohyně, která umí kouzlit a odjela na Olymp. Je to šílené. A úžasné.

Ale co. Každá rodina je přece originální.

---

## Shledání v Hamburku Kateřina Koutná

„Paní Stránská, jak to vlastně tenkrát dopadlo? Včera jste mi to nedopověděla,“ řekla jsem.

„A kde jsem to skončila vlastně?“

„U toho, jak už jste nad ránem odcházely z té veselky a uviděly jste, jak někdo zapomněl přes noc na šňůře prádlo.“

„Ano, už vím. No to byl tenkrát hroznej poprask na dědině, slečno. Dneska už by z toho nikdo takový haló nedělal, ale před dvašedesáti lety se to jen tak nevidělo. Byly jsme tenkrát takový mladý telata a měly jsme pocit, že svět patří nám. Kde se

něco dělo, tam jsme nemohly chybět. Ani na zabíjačce, kterou dělal každý rok před Vánocemi starej Novák. To totiž bývala velká akce. Tam se kolikrát sešli i lidi z vedlejší vesnice, ale to bylo beztak, aby se podívali na toho řezníka, kterej vždycky přijel ožralej. On si tou slivovicou totiž nechával i platit, víte.

No, a když jsme se tuhle vracely z té tancovačky, už svítalo, a když jsme procházely kolem baráku tehdá nově přistěhovaných Švarců, no škoda mluvit, oni byli takoví divní, víte, tak si Jitka všimla, že nechali přes noc viset venku to prádlo. No a co nás nenapadlo, že, děvčiska blbý přiořpily. Přelezly jsme ten jejich plotek, naštěstí neměli psa, to by bylo, no a navlíkly jsme na sebe ty hadry a hrály si na módní přehlídku. Ale to vám byla taková sranda, my jsme se tak nasmály, u toho jsme ještě zpívaly Vondráčkovou. Nojooo, to byly časy, že Ali?“

„Ani nemluv, kdybych neměla ty vyměněný kyčle, hned bych si zas skočila, to víš, že jo. Nebo bych zas lapla fichtl a jela se podívat na ty pěkný lampasáky u kasáren. Pamatuješ toho hnědovokýho? Ten byl! Vysokej, štíhlej s vousama a kudrnatýma vlasama. No a jak se na mě pořád usmíval...“

„Dyt' tys už dávno byla zamilovaná do Vladimíra.“

„Však jen říkám, že se na mě usmíval, nic víc.“

„Nojo, ty nikdy nic víc, že.“

„Dámy, omlouvám se, že vás přerušuji, ale bohužel mi končí směna, takže se uvidíme zase zítra. Tady máte ty paraleny a ráno na viděnou,“ rozloučila jsem se.

„Jen běžte, Janičko, odpočiňte si.“

\*\*\*

„Dobré ráno, dámy, jak jste se vyspaly? Nesu vám snídani.“

„Janičko, položte nám to na stůl, buďte tak hodná. A posaďte se k nám. Přece tady nemusíte pořád tak lítat. Odpočňte si taky chvíli.“

„Paní Alenko, já ale musím ještě roznést snídane pánům odnaproti.“

„Těm starým kmetům? Ále, oni pár minut vydrží.“

„Víte co? Tak já to jen doroznáším, uvařím si také kávu a přijdu za vámi.“

„Dámy, když tady tak s vámi sedím, řekněte ještě, jak to že se nikdy nehádáte mezi sebou? Já nikdy neviděla krásnější přátelství mezi ženami než to vaše.“

„Ale prosím vás, jasně, že jsme se hádaly. A jak! Ale vždycky jsme se hned udobrily. My jsme si totiž neměly nikdy co vyčítat. A ona totiž každá hádka je tak trochu zbytečná.“

„A co vaši partneři? O těch jsem vás asi nikdy mluvit neslyšela.“

„Nojo, o těch mluvíme jen zřídka. Není moc o čem.“

„A není vám to líto?“

„Ále, kdepak. Manželství holt není pro každého. Víte kolik je na světě takových lidí, co zůstanou sami? Ale máte pravdu. Tadyhle Alča se kvůli nám rozvedla. Každá jsme se musely něčeho vzdát, na čem nám záleželo, ale udělaly jsme to proto, že nám na nás záleželo ještě víc, i když nás to nejdřív mrzelo. Já jsem dělala kdysi závodně atletiku, Marunka byla herečkou a Jitka měla taky přítele. Jenže v té době to nebylo tak jednoduchý, o tom vám může Maruš vyprávět.“

„Opravdu?“

„Nojo, Yvet nekecá. Tehdá to byla hrůza. Já jsem byla ještě mladá a má herecká kariéra pomalu ani nezačala. Sotva jsem u nás v divadle sehrála šest rolí, dostala jsem nabídku hostovat ještě v jednom menším divadélku na kraji Brna. Tenkrát to režírovali takoví dva mladí kluci. Dělali to moc dobře, dokonce si napsali vlastní hru a já měla hrát hlavní postavu.“

Už si to moc nepamatuju, mělo to asi dvě reprízy. Zakázali nám to, protože tam byl prý nějaký erotický podtext. Houby leda, zakázali nám to, protože to bylo protirežimní a těm papalášům nahore se to nelíbilo. Já jsem z toho nejdřív vyvázla bez problémů, ale ti dva kluci šli, myslím, i do lochu, ale to bych nerada kecala. No jenže pak se i pode mnou propadala zem. Najednou po mně začali soudruzi šlapat a já jsem buď měla veřejně prohlásit omluvu, že jsem účinkovala v této hře a vyjádřit veřejný souhlas s tehdejší vládou a režimem, nebo bych z toho taky měla obrovský problémy. A jelikož jsem odmítla, musela jsem opustit republiku. A holky se tenkrát rozhodly, že pojedou se mnou.“

„To je úžasné, jak jste při sobě držely, já si nedokážu představit takhle opustit domov. A co vy a atletika, Yvetko? Vy jste závodila v zahraničí?“

„Jen chvíli. V Česku jsem měla našlápnuto dobře. Jenže když jsme se dostaly do Hamburku, mimochodem pro nás to bylo snad nejkrásnější město, co jsme kdy viděly, každý páteční večer jsme si sedly někam poblíž pobřeží a sledovaly s pivem v ruce lodě při západu slunce. Nikdy nám pivo nechutnalo víc. No, ale abych neodbočovala, v Německu byla úroveň sportu vysoká. Musela jsem začít o hodně víc dřít než u nás a moje tělo bylo už po pár měsících dočista vyčerpané a já si přetrhla vazy v kolenu. Tím moje kariéra tenkrát skončila.“

„To muselo být hrozné, Yvetko.“

„To víte, že bylo. Pro sportovce není nic horšího než zranění. Hrozně mě to tenkrát žralo. Ale když to tak vezmu, sportem by se člověk živil jen chvíli, není to nic, co by trvalo po celý život na vyšší úrovni.“

„A vy, Alenko? Jak to bylo s vámi?“

„Rozvedla jsem se. Yveta nelhala. I Jitka měla kluka, chodil za ní nějaký dělník z vedlejší dědiny, ale nevím, jestli vám něco teď řekne. Nějak se jí přitížilo, už dva dny mluví jen o tom Německu právě, už ani nepoznala vnučku, když ju sem přišla minulý týden pozdravit, vrátila se na pár dní z Irska sem domů. No a s mým manželem to bylo takhle. Byli jsme svoji jen chvíli, naštěstí jsme se nemuseli brát z donucení, to by to moje rozhodování bylo ještě složitější.“

„Jako, že by vás do sňatku nutili vaši rodiče?“

„Ale né, jako že bych byla těhotná, Janičko.“

„Ach tak. Chápu. Pokračujte.“

„No, jak jsem říkala, byli jsme svoji jen chvíli. Luděk na mě ale začal tlačit se všemi jeho plány, chtěl mít co nejdřív děcka, odstěhovat se někam pryč z města a začít náš společný život. Já jsem se ale toho lekla. Najednou jsem se cítila ne jako nevěsta, ale jako pes uvázaný u boudy. Každý jsme brali život po svatbě asi jinak a já jsem se cítila vedle něj čím dál hůř. A když mu začalo pozdějc vadit i to, že chci trávit čas tadyhle s holkama, to už byl vrchol. Ale přece jen pro mě to rozhodnutí, jestli odjet, nebo zůstat v zemi, kde se necítím svá ani u sebe v domku, co jsme s Luděkem vlastnili, bylo těžký. Cítila jsem se nesvá, ale můj manžel mě miloval, dával mi cokoli, na co jsem jen pomyslela, až moc. A tak jsem naštěstí poslechla své pocity a odjela, i když mě to sakra bolelo. Snažila jsem se totiž pořád najít nějaké řešení, jak nepřijít ani o jednoho, ale nešlo to. Musela jsem se rozhodnout.“

„To je vážně silné, dámy. Když vás poslouchám, úplně mě mrazí.“

„No jo, nebyla to žádná sranda.“

„A když jste byly starší, pořád vám nechyběla mužská opora?“

„Jestli máte na mysli právě to manželství, tak ne. Ani tehdy. Ale to víte, že jsme sem tam nějaký románek měly, jak v Německu, tak i v Česku. Několik chlapů soutěžilo o naše srdce, ale marně.“

„Jak říkáš, Maru. Pamatuješ toho četníka, co nás tenkrát načapal v tom přístavu, když ses opilá snažila vloupat na tu malou jachtu?“

„Ale mlč, co si o nás bude paní ošetřovatelka zase myslet?“

„No jen povídejte, to zní zajímavě.“

„Já vám to moc ráda povím, aspoň odlehčíme tu ponurou atmosféru, co jsme teď naladily, co? To byl ten jeden z našich pátků. Tenkrát v centru města otevřeli nějaký ten nový kabaret, nebo jak se tomu dřív říkalo. My jsme se tam šly podívat s holkama. Vidím to jako včera. Všechno bylo laděné do červena a světle modra. To v té době bylo něco echt, protože každá hospoda jinak vypadala stejně. Na každém stolku byla krásná lampa a na stěnách byly nádherný barevný obrazy, ale ne takový ty depresivní, co u nás v Česku. Byli tam namalovaní zpěváci, co v té době frčeli. Elvis, Beatles, Jim Morrison a několik dalších. My jsme ale vždycky seděli u těchto chlapíků. Dokonce tam byl i Kája.

Ale at' neodbíhám od té lodi. Vracely jsme se pak pozdě v noci, měly jsme totiž zásadu neodcházet nikdy dřív, než ve čtyři ráno, i kdyby nás to tam vůbec nebavilo. No, a když jsme se procházely ještě kolem přístavu, aby Jitka vystřízlivěla, Maruna dostala šílenej nápad. Říkala nám totiž ten večer, že tady sbalí bohatýho majitele jachty, kterej nás všechny vezme na výlet do Ameriky. A jak tam tak viděla zakotvený všechny ty lodě, rozhodla se, že se půjde na tu jednu podívat, jestli tam nepotká toho majitele. Jenže jedinej, kterýho tam potkala, byl ten hlídač. Ten nás sjel. Chtěl nás hnát na policejní stanici, nám to teda v té opilosti přišlo aji k smíchu, ale byl by z toho pořádněj průšvih. Naštěstí se Maruška snažila sbalit i tohodle chlápka a měla ohromný štěstí, že se jí to povedlo. Takže mezitím, co ona tam laškovala s chlápkiem s baterkou v ruce, my jsme odvedly s Yvet Jitku domů a ráno jsme nemohly uvěřit, co nás to zase napadlo.“

„Álo, ale on teda k zahození vůbec nebyl. Ten knír mu slušel. Škoda jen, že mluvil tak škaredou němčinou. Když mě pak doprovázel taky domů, připadala jsem si, jako by na mě pořád křičel.“

\*\*\*

„Zase se jí přitížilo?“

„Už přestává vnímat chvilka i nás. Vždyť jste to ráno viděla sama. Když se probudila, nevěděla ani kde je. Vybavuje si zase Německo.“

„Ani nevíte, jak je to pro nás těžké paní Jitušku takhle vidět. Nedokážeme si ani představit, jak to snášíte vy.“

„Víte, sestři, občas máme pocit, že tu teď s námi vůbec není.“

\*\*\*

„Něco nového s paní Dvořákovou?“

„Ani, ne. Začala teď ale vykřikovat něco německy. Myslím, že něco jako Das Lachen, nebo Nachen. Nevím, nejde jí moc rozumět. To je ale poslední dobou skoro jediné, co paní Jitka řekne.“

„A její kamarádky?“

„Nesou to těžce, ale snaží se neztrácet optimismus, i když si dobře uvědomují, že už to lepší nebude.“

\*\*\*

„Dámy, dobré ráno, nesu vám kafičko a snídani. Dneska máme vánočku, to si pochutnáte. Jdu se s vámi ale rozloučit, jak jsem vám říkala předevčírem. Dneska odpoledne odjíždím.“

„Janičko, kam že to vlastně jedete? Chtěly jsme to najít v tom atlase, co tady máme, ale nemohly jsme si vzpomenout.“

„Na sever Dánska. Do města Frederikshavn.“

„Ajé, to my nenajdem asi. Takže se nám vrátíte až za sedm týdnů?“

„Budu se snažit co nejdříve, ale s největší pravděpodobností ano. Nebojte, ukážu vám potom fotky a něco vám dovezu.“

„Janičko, opatrujte se tam. Sbohem a dávejte na sebe pozor.“

\*\*\*

*Už mi to tady bylo dlouhé. Procházela jsem se uličkami tohoto malebného města a poslouchala to krásné ticho, co tu o půl šesté ráno vládlo. Probudila mě ostrá bolest hlavy, tak jsem se šla projít na čerstvý vzduch. Toulala jsem se centrem a přemýšlela nad tím, jak krásné Dánsko vlastně je. Frederikshavn zbožňuji, strávila jsem tu se svými rodiči značnou část života, když tu táta jezdil na služební cesty a bral nás s sebou. S bratrem jsme si tady našli i kamarády, učili jsme je anglicky a oni nás za to učili lovit ryby. Dobrých šest let jsme je ale neviděli.*

*Jakmile se otevřelo pekařství, koupila jsme si čerstvý, jak tomu tady říkají, tebirkes. Doma jsem si udělala čaj a šla jsem si na chvíli ještě lehnout. Přece jen jsem dnes nikam nespěchala, tak jsem si chtěla udělat pěkný den sama pro sebe.*

*Když jsem začala usínat, probudilo mě zvonění telefonu. Na displeji se objevilo jméno paní Ružičkové, naší vrchní pečovatelky, která mi ale jen tak nikdy nevolá. Zvedla jsem telefon. Ticho.*

„Jani? Nechci tě rušit, vím, že se máš vrátit až za dva týdny, ale pokud by to bylo možné, přijed', prosím, co nejdříve.“

\*\*\*

*Seděla jsem v letadle a snažila se uklidnit bušení srdce. Po tvářích mi stékala jedna slza za druhou. Nemohla jsem tomu uvěřit.*

\*\*\*

„Před pár hodinami jsme obdrželi zprávu ze stanice v Hamburku. Našli čtyři ženská těla na pobřeží. Podle dokladů totožnosti se jednalo o Yvetu Stránskou, Alenu Skřehotkovou, Marii Novotnou a Jitku Dvořakovou.“

Podle záznamů z kamer, co policisté obdrželi z podniků, co stály v blízkosti, se jedná o nehodu. Tyto starší dámy se opily v jednom z barů a poté se procházely po nábřeží. Vypadalo to, jako by měly pocit, že se prochází po molu. Z videa to nebylo poznat, ale myslím, že něco vykřikovaly nebo zpívaly. V jedné chvíli se ale zřítily do moře včetně té, co tlačila vozík s nemohoucí. Musely nejspíše ztratit rovnováhu. Chcete záznamy vidět?“

*Musela jsem odejít na chodbu. Tam jsem se zhroutila do rohu. Míchal se ve mně vír emocí. Radost a smutek. Nikdo nevěděl, jak se z pečovatelského domu dostaly. A už nikdo nedokázal pochopit, jak se tyto čtyři staré paní dokázaly dostat až na druhou stranu Německa.*

*Tak moc mě mrželo, co jsem se právě dozvěděla. Už nikdy neuslyším jejich praštěné historky. Něco mě ale hrálo u srdce. Nelhaly, když říkaly, že to, že se musely vzdát kusu sebe, bylo to nejlepší rozhodnutí, protože i když to pro ně byla velmi těžká a smutná období, stálo jim to za to, vyplatilo se jim riskovat vlastní štěstí a vše se nakonec obrátilo k mnohem lepšímu. A to hlavní? Ony teď zase byly všechny spolu. Všechny. Zase. Spolu...*

---

## Lovec pocitů Amely Kašparová

V zapomenutém koutě světa, kde se světlo pohybovalo pomaleji než vzpomínky a ticho mělo vlastní dech, žila neviditelná bytost jménem Lovec pocitů. Byl zrozený z mlžných vrstev, tak lehkých, že by je sfoukl pouhý lidský výdech, a přesto na svých zádech nosil brašnu těžší než smutek celého světa.

Sbíral lidské emoce, ne proto, aby jim rozuměl, ale proto, že doufal, že mezi nimi najde něco, co mu dá vlastní tvar. Toužil po vlastním hlase. A tak usilovně sbíral pocity různých lidí, uložených v malých kuličkách. Ale žádný pocit mu nepatřil, žádný nebyl jeho vlastní. Všechny představovaly jen cizí ozvěny lidí, které na své pouti světem potkal.

Často ulovil takové kuličky, ve kterých byly uloženy lidské pocity nejčastější - smutek, vztek, zášť, zmatek. Lovec ale ještě nikdy nenašel pocit hezký. Takový pocit, který hřeje.

Takový pocit, který – a o tom byl skálopevně přesvědčen – naplní jeho mlhavé tělo světlem a teplem a on bude jako normální člověk. A tak hledal a čas běžel a běžel ... .

Pak jednou potkal JI!

Ženu, která jediná z celého světa dokázala jeho průsvitnou existenci zahlédnout. Neviděla ho jako stín, ani jako záblesk, ale jasně, ostře a skutečně. Dívala se

na něho a mlčela. Cítil z ní smutek a strach. Zase viděl kuličku, která přibude do jeho těžké brašny.

Každý večer, kdy ji svět pohlcoval nesmírnou tíhou strachu, se Lovec objevil po jejím boku. Přinesl s sebou ticho, v kuličkách odnášel její pocity zranění, až se jí po těle šířilo konejšivé teplo. Lovec pocitů nebyl člověkem, ale přesto se stal jejím nejbližším. Nebyl tělem, a přesto byl její opora.

Nemluvil.

Nemusel.

Jeho přítomnost byla odpovědí, kterou nedokázal vyslovit nahlas: „Nejsi sama!“

A žena rostla. Ne do síly, ale do hloubky.

Jedné noci, kdy řeka pod mostem šeptala své vzpomínky a měsíc visel nízko jako přiznání, Lovec zase seděl vedle ní. Tentokrát se však chvěl. Jeho mlžné tělo se vpíjelo do tmy víc než jindy, jako by se pomalu vytrácel.

Žena se na něj kradmo podívala a poprvé v jejích očích nebyl smutek ani nejistota, ale pochopení.

„Ty nic necítíš... že?“ zašeptala.

Lovec se nehnul, ale tiše se zatřpytil. Byla to jeho forma přiznání.

„Celou dobu tu pro mě jsi,“ řekla, „a já teď vidím, že ty sám nemáš nic, o co by ses mohl opřít.“ Natáhla k němu ruku. Nezdála se mu chladná ani teplá – vnímal jen světlo, které z ní vycházelo.

„Já ti něco dám,“ dodala.

Ne jako člověk, který dává almužnu.

Ale jako někdo, kdo daruje kus sebe, vědomě, tiše a beze strachu.

Z její dlaně se zvedl jemný proud světla. Nebyla to radost, ani naděje, ani obyčejná něha. Byla to laskavost, čistá, ničím nepodmíněná, hluboká jako voda, která zná každé dno.

Vstoupila do Lovce pocitů stejně snadno, jako do něj kdysi vstupovaly cizí emoce, ale tentokrát se neztratila.

Zůstala.

Zakotvila.

A pomalu začala vytvářet tvar v jeho bezbřehé mlze.

Lovec poprvé ucítil něco, co nebyla ozvěna, ale vlastní pocit.  
Něco teplého. Tichého. Pravdivého.

Žena se usmála, sice unaveně, ale pevně.

„Dávám ti TO, protože jsi mi byl oporou, když nikdo jiný nebyl. Protože sis o TO nikdy neřekl. Protože ses nikdy neptal, co za prospěch z TOHO budeš mít.“  
Její hlas se chvěl, ale ne strachem.  
Bylo to rozhodnutí.

„A víš co?“ dodala tiše, „mně to za TO stojí.“

A v té chvíli pochopil, že nejvzácnější pocit není ten, který se sbírá a ukládá do těžké brašny. Je to ten, který dostaneme.

Avšak protože byl Lovcem pocitů, i tento nový, krásný pocit, pocit opory, dojetí a něhy, se najednou proměnil v kuličku v jeho brašně.

A brašna se novou kuličkou celá rozzářila. Světlo pomalinku začalo proudit do Lovce k místu, kde my, lidé, máme srdce. A už tam zůstala. Lovec pocitů konečně získal své vysněné srdce, které začalo bít. Díky ženině vděčné laskavosti získalo jeho tělo tvar a on se stal člověkem.

A najednou pochopil ženin strach a ženin smutek, který ho kdysi k ní přitáhl. Pochopil, proč žena řekla větu: „To mi za to stojí!“

V koutku své duše totiž věděla, že dát Lovci srdce bude stát to její, nemocné, kvůli němuž se tolik trápila.

Když se dívala, jak do lovce proniká světlo z kuličky, všiml si naopak i on, že se ženiny ruce mění v mlhu. Když pak zvedla hlavu a pohlédla do jeho očí, uviděla jeho smutný a všechápající vděk. Byla šťastná, i když se proměnila v mlhu a její existence se rozplynula ve hvězdách.

Lovec vděčně pohlédl k stříbrné obloze. Věděl teď, že některé city se musí nesobecky darovat, i když to člověka stojí vše. Pak jsou schopny dělat zázraky.

Dostal tak velkou odměnu proto, že při ženě celou dobu stál, i když sám neznal jiný pocit než smutek.

A tak Lovec změnil dívku a dívka změnila jeho.

## Podvratní živlové Denisa Zakopalová

Petře... Petře..?! Ty dnes nejdeš do školy?“ vzbudil mě tichý hlas mé mladší sestry Hanky. Otočil jsem se na bok a zamumlal cosi nesrozumitelného.

„Petře,“ zatřásla se mnou a já jsem konečně otevřel oči. „Zaspal jsi, maminka už šla do práce.“ Sakra. Rychle jsem vyběhl z postele a převlékl se z pyžama. Poslední dobou se mi spí špatně. Pozdě do noci přemýšlím nad vojáky, co sem přijeli jako králové ve svých nedobytných vozech, a tajnou policií, která sebrala tatínka. Kromě toho mám teď větší chuť se jim postavit jako Jan, o němž jsem četl v novinách. Prý je to jen provokace nebo snaha rozvrátit republiku. Ale já vidím, co tím chtěl říct. Chápu jeho čin tak, jak měl být chápán.

Je středa 22. ledna. Skoro týden od toho, co se Jan Palach zapálil na Václavském náměstí na protest proti okupaci. Skoro týden od činu, kteří mnozí považují za dráždění nebo výtržnictví. A skoro týden od toho, kdy mi došlo, že se chci taky postavit okupantům. Jen ať táhnou tam, odkud přišli, svině.

\*\*\*

Maminka přišla zase pozdě. Bývá v práci déle, aby nás uživila, když tu teď tatínek není. K večeři jsme měli topinky ze starého chleba s česnekem. Jako včera. Hned jak to bylo možné, posadil jsem se na postel a vytáhl všechna psaní z novin o Janu Palachovi, která jsem našel. Pečlivě jsem studoval články z cenzurovaných novin a porovnával je s tím, co jsem slyšel od lidí, kteří Jana znali. Ti novináři snad chtějí, aby si lidé mysleli, že Jan byl nějaký sprostý provokatér.

\*\*\*

Ze školy jsem se dozvěděl, že se zítra koná pochod za Palacha. Maminka by mě určitě nepustila, proto jsem jí řekl, že se jdu učit na test za Jardou. Nikdy jsem na demonstraci nebyl, ale cítil jsem se skvěle. Poprvé v životě jsem věděl, že dělám opravdu dobrou věc. Šel jsem s davem od Václavského náměstí přes křižovatku, jako před dvěma týdny běžel Jan. Všude bylo plno studentů, kteří se nebojí pro svobodu udělat cokoli. Cítil jsem se v bezpečí mezi tolika lidmi, co chtějí dělat dobré věci jako já.

Ze zatačky zaznělo několik píšťalek. Zprvu jsem nechápal co se děje, potom však do davu vtrhly desítky ozbrojených četníků veřejné bezpečnosti. Někteří studenti

prchali, někteří zůstali a snažili se proti četníkům bojovat. Nevěděl jsem, co mám dělat, všude byl chaos a řev. Viděl jsem, jak četníci zbili nevinnou dívku, která se jen snažila projít. Byl jsem natolik šokovaný, že jsem si nevšiml strážníka za mnou. Chytl mne za límec a začal mě brutálně mlátit obuškem do zad.

Mamince jsem nic neřekl, měla by strach. A já jsem se taky bál. Doposud jsem netušil, jak agresivní strážníci opravdu jsou. Nikdy by mě nenapadlo, že budou bít i lidi, kteří se nemohou bránit.

Ale teď už to chápu. Víím, že demonstrace nestačí a že je potřeba něco víc. Něco jako druhý Jan Palach.

\*\*\*

*Podvratní živlové znovu v ulicích! Napadali četníky a ničili výlohy obchodů...*

Dál jsem ten článek ani nechtěl číst. Psali tam jen samé lži o tom, jak to celé opravdu bylo. Já to tak ale nenechám. Postarám se o to, aby se lidé dozvěděli, komu vlastně tolik věří.

Psal jsem dlouho do noci. Psal jsem dopis mamince, Haničce, i tatínkovi, kdyby ho jednou pustili. Psal jsem o tom, co jsem zažil na našem pochodu a o všech lžích, které tisknou v novinách. Dopis jsem nechal ležet na botníku, aby si ho ráno všimli.

Vzal jsem si druhý papír a nadepsal jej. Občanům věrným, pomáháme ke svobodě, chvíli jsem přemýšlel, jak pokračovat, než mi myšlenky létaly jedna přes druhou a já je ani nestíhal zapisovat.

*Jistě jste si všimli, co se stalo na protiokupační demonstraci 30. ledna 1969 v pozdních hodinách odpoledních. Tisk vám však neříká pravdu. Ukazuje vám obrázek vymyšleného světa, který neexistuje. Náš manifest napadli ozbrojení četníci. Obušky nás mlátili do krve, několik protestujících na následky zranění zemřelo. A tohle je svoboda?! Národe, otevřete oči a podívejte se kolem sebe! Tohle není svoboda, tohle je klec a my jsme vrabci. Probudte se a postavte se proti okupaci. Jděte do ulic! Křičte! Buďte hluchí! Ukažte jim svůj nesouhlas! Ozvěte se! Věříme ve vás, národe zlatý.*

Dopis podepsaný jako Podvratní živlové, čímž jsem se inspiroval ve lživém článku v novinách, jsem nechal několikrát natisknout na našem studentském tisku a vylepil všude po městě.

Plný vzteku jsem svou cestu zakončil na Václavském náměstí jako Jan Palach před čtrnácti dny. Postupoval jsem jako on. Taška, éter, hořlavina, škrk. Od kašny pod muzeem přes křižovatku až po Washingtonovu ulici. Narozdíl od něj jsem však uhořel na místě. Ale ničeho jsem nelitoval. Obětoval jsem svůj život něčemu, co mi za to stojí. Životům dalších lidí, kteří nemohli projevit svůj názor nebo jim byla odebrána ta možnost. To, co jsem udělal, ač se to mohlo zdát jako příliš radikální čin, případně výtržnická akce provokatérů a podvratných žvlů, mi dávalo smysl. Chtěl jsem lidem ukázat, že stojím na jejich straně a že se nenechám zastavit několika rozzuřenými strážníky s obušky. Dnes, stejně jako před dvěma týdny, se svoboda nesla popelem lidí, kteří se obětovali pro svobodu milionů dalších.

Nepřestávejte věřit, postavte se jim. *Koneckonců Hus také umřel na hranici.*

---

## Matematika života Zakopalová Zuzana

Dlouhým koridorem s nadměrným počtem oken se rozléhaly kroky. Renata poslušně následovala ženu oblečenou ve fleecové mikině, přestože se dávno ve spletitých chodbách vyznala. Přes sklo se prodíraly odpolední paprsky unaveného podzimního slunce, které již nedokázaly ohřát chladnou sterilní atmosféru.

Za dveřmi, které ženy míjely, se skrývaly malé světy, každý z nich jiný. Renata občas zaslechla komentátora fotbalového zápasu či hlasy vyšetřovatelů z kriminálního seriálu. Tyto zvuky ji zvláště uklidňovaly. *Všechno je lepší než nekonečné ticho*, proletělo jí hlavou. Navenek však nedala nic znát. Neměla náladu na bezpředmětné rozhovory.

Pokoj dvacet pět, pokoj dvacet šest, pokoj dvacet sedm a konečně – pokoj číslo dvacet osm. Sestra se na ni pátravě podívala a pak ji s naučenou směsicí lítosti a porozumění ve tváři nechala stát u dveří. Bylo pozdě otočit se a utéct? Pravděpodobně by nebyla první návštěva v domově pro seniory, která se nezvládla podívat pravdě do očí. Zhluboka se nadechla a bezhlasně počítala do padesáti. Číslo ji konejšila od dětství. Matematika nikoho nemohla ošálit, neuměla lhát, manipulovat. Nenechala se uplatit, jelikož její výsledek byl jasný. Neoddělitelný. S číslem pětapadesát na rtech získala dostatek odvahy a po tichém zaklepání otevřela dveře.

Světlý pokoj se jí zaryl do zorniček, až rychle zamrkala. Renata si mimoděk povšimla, jak je vše bez poskvrnky, dokonale čisté a naklizené. Stěny vymalované tlumeným odstínem zelené. Skříň, která vypadala, jako by ji někdo právě sestavil. A noční stolek hned vedle postele. Noční stolek, na němž leželo tak málo osobních věcí, že se jí zasekl dech v hrdle. Kolik toho člověk doopravdy potřebuje?

„Ahoj, mami.“

Její hlas zněl v tom srovnaném pokoji příliš hlasitě. Nepatřičně. Tiše dosedla na židli postavenou u postele. Ze všeho nábytku v pokoji vypadala jediné tato plastová židle opotřebovaně. Připadala si jako v muzeu, kde návštěvníci nemohou sahat na exponáty – kvůli jejich křehkosti či snad vzácnosti.

„Ahoj, Renatko.“

Teprve teď se Renata zvládla podívat své mamince do očí. Přála si, aby jí mohla ulehčit a vzít některé z hlubokých vrásek na sebe, třeba ty, jež se jí linuly kolem tváří. Aby se trásly její ruce namísto rukou její matky. A aby její vlastní oči získaly ten zvláštní lesk, který ji pronásledoval ve snech.

„Jak se máš, mami?“ zeptala se, přestože od sester přesně věděla, jaké prášky i jaké dávky matka bere každý den.

„Víš, jak to je, Renatko, už to se mnou lepší nebude.“ Na tváři se i přes ponurá slova objevil úsměv. Renata marně přemýšlela, kde se v ní bere ta neuvěřitelná síla, jež jí pomáhala zdolávat každý nový den. „Jak se má Anežka a Petr?“

Renata překryla vráscitou rukuležící na příkrývce svou dlaní. „Anežku povýšili, takže má teď víc práce. A pořád plánují svatbu, to si určitě moc užiješ, těšíš se?“ Renata se zajíkla, ale pokračovala dál. „Petr tě moc pozdravuje, říkal, že příště půjde se mnou. Tráví teď hodně času na zahradě. Vzpomínáš si, jak jsme spolu zasadili ten ořešák? Představ si, že se už letos urodily ořechy. Sice nebyly moc velké, ale udělaly nám radost.“

Stařenka jen pokyvovala hlavou. Zase měla v očích ten zvláštní lesk. Renata si dřív myslela, že se jedná o zákal. Dlouhé hodiny hledala na internetu rozdíly mezi zeleným a šedým zákalem, až objednala svou maminku na oční. *Katarakta neboli šedý zákal*, řekl tehdy doktor, *onemocnění oční čočky*. Následovala operace. Ale ani s umělou čočkou se matčin pohled nezměnil. Jako by viděla víc, než je lidem dovoleno.

„A jak se má Jirka?“ následovala otázka. „Nikdy mě nenavštěvuje.“

„Jirka?“

„Víš, co se říká, kdyby chtěl, už by sem za mnou dávno přišel.“

Renata pokývala hlavou. „A jak sis vlastně užila to výtvarné odpoledne, co tu pro vás pořádali minulý týden?“

Na tváři se objevila nová vráska, když se starší žena zamyslela. „S Františkem z vedlejšího pokoje a s Martinou z osmatřicítky jsme vytvářeli něco z listí. Ale ty víš, že já na to tvoření nejsem. Já uvařím, upeču, to jo, ale jinak mě to piplání nebaví.“

Renata se ulehčeně zasmála. „Tak to mě vůbec nepřekvapuje! Vždyť tě znám.“

Stařenka se pousmála, ale pak se znovu stáhla do sebe. „A kdy teda přijde ten Jirka? Nemohla bys mu říct, že bych ho ráda viděla? Víš přece, že si s tím zatraceným telefonem moc nerozumím.“

Renata kývla hlavou směrem k televizi. „A viděla jsi včera nový díl té kriminálky, co tak ráda sleduješ? Já jsem pak nemohla vůbec usnout, pořád jsem myslela na to, jak to ten lupič mohl zvládnout.“

Její maminka jako by otázku ani neslyšela. Se zmateným výrazem vyprostila ruku z dceřina sevření a posunula se na posteli do sedu.

„Nikdy za mnou nechodí,“ naříkala, „co když dneska zemřu? Nebo zítra? To se mám smířit s tím, že už ho nikdy nevidím?“

Renata mlčky pozorovala počínání své matky a hlavou jí proudila čísla – vlastní rodné číslo, rodné číslo Petra, jejího manžela, rodné číslo jejich dcery Anežky, telefonní číslo na její pracovní mobil, poštovní směrovací číslo domů, číslo bankovního účtu i částky říkající, kolik stojí konkrétní úkony v domově pro seniory. Sedmdesát pět korun za oběd. Tři sta patnáct korun za ubytování. Její mozek se změnil v kasu sčítající a odečítající čísla, která stála mezi narozením a smrtí. Sčítala a odečítala život. Ztrácela se v matematice kalkulující prožitá léta, dokud ji z transu nevytrhl hlas její matky, jenž i po tolika letech – nebo možná právě kvůli nim – zněl jako domov.

„Renatko?“

Jediným nádechem smetla své výpočty do zapomnění.

„Ano, mami?“

„Ještě to se mnou není tak špatné, že ne?“

*Měl člověk v takové situaci vůbec na výběr? Když se na něj dívala jeho vlastní matka. Ta, která ho přivedla na svět, která ho vychovala a vstúpila mu vědomě i nevědomě hodnoty i zásady, jimiž se řídí dodnes a nikdy by je nedokázal porušit. Jeho maminka, kterou nadevše miloval, přes všechny nesváry i křivdy. Přes všechny nedokonalosti. Maminka. Kolik něby skryvá to prosté slovo?*

„Neboj se, mami, vsadím se, že jsi na tom nejlépe ze všech tvých kamarádů.“ S nepatrným úsměvem se Renata snažila zahnat obavy své matky, přestože věděla, že něco takového by nedokázal ani ten nejlepší lhář. Protože čas je stejný jako matematika. Nedá se oklamat ani přemluvit. Řídí se svým neuchopitelných řádem a nezáleží mu na tom, zda si ho všímáme nebo ne. Neustále nás doprovází na naší životní pouti. Neviditelný společník, který nám zprostředkovává přítomnost a nikdy nevíme, kdy nás opustí.

Stařenka se usmála a stiskla Renatinu ruku. „Děkuju, holčičko, kéž by mi to mohl zopakovat i Jirka. Přijde dneska?“ S pátravým výrazem se ohlédla ke dveřím, jako by se tam měl Jiří okamžitě objevit a se širokým úsměvem a rozevřenými pažemi zvolat: „Překvapení!“

„Nevím, mami. Možná, že ano.“ Ovšem vyhýbavá odpověď neuspokojila matčinu zvědavost – jak by taky mohla? „Víš, že toho vždycky měl hodně,“ dodala Renata.

Matka si povzdechla. „Já vím. A jsem vděčná,“ řekla a stiskla její ruku silněji, „že si na mě uděláš čas aspoň ty. Víím, že máš spoustu starostí s domem i zahradou. Jak já se tam jen napracovala! Kolikrát jsem venku strávila celý den a táta musel vařit sám.“ Smála se staré vzpomínce, kterou vypravovala tisíckrát. „Pamatuješ si, jak ti jednou chtěl uvařit těstoviny a úplně je připálil? Doteď nedokážu pochopit, jak se mu to podařilo.“

Přestože Renata znala všechny matčiny historky nazpaměť, vykouzčila jí slova úsměv na tváři. „Často na tátu myslím. O víkendu se zastavím na hřbitově a zapálím mu svíčku i za tebe, ano?“

„To budeš moc hodná, Renatko,“ odpověděla, „a zastaví se tam i Jirka?“

„To nevím, mami.“

„A mohla bys mu zavolat? Už strašně dlouho jsem ho neviděla.“

Renata by ráda matce vyplnila jakékoliv přání. „Samozřejmě,“ slíbila s pohledem upřeným na inventární číslo vylepené na pelesti postele. Sedm nula osm pět čtyři osm, přeříkávala si, sedm nula osm pět čtyři osm.

„Děkuji, Renatko.“

Na starší ženě bylo vidět, že už ji zmáhá únava. Dřív zvládala s návštěvou mluvit i déle než hodinu, ale poslední dobou se vyčerpávala rychleji. Renata se zvedla z opotřebované židle.

„Moc ráda jsem tě viděla, mami, určitě přijedu i příští týden. Zatím se měj hezky, a kdyby ti cokoliv scházelo, řekni sestřím. Jsou moc hodné.“ Tolik slov, které měly vyjádřit jedno – *mám tě ráda*.

„Neboj se, Renatko, starají se tu o mě na jedničku. Pozdravuj Petra a Anežku. A nezapomeň zavolat Jirkovi. Nebo mu alespoň napiš, víš, že tvůj bratr nechává telefon doma, když jde ven. Je zapomnětlivý po tátovi.“

„Jasně,“ zašeptala Renata, „zatím ahoj, mami.“

Stařenka se usmála a pozvedla vrásčitou ruku, aby zamávala. Renata jen stěží zadržela slzy a zaklapla dveře světlého pokoje. Ani čistá chodba však nenabízela mnoho útěchy. Trhanými kroky došla k nejbližšímu oknu a přitiskla čelo na studenou tabulku. Sedm nula osm pět čtyři osm, přehrávala si znovu a znovu inventární číslo postele. Sedm nula osm pět čtyři osm. Pak se k matematické melodii přidalo druhé číslo – šest tři čtyři pět pět dva pět pět tři. *Jirkovo telefonní číslo*. Neopakovala si ho přes deset let, přesto jí přišlo na mysl okamžitě.

Jak ráda by mu zavolala a z plna hrdla mu vyčetla, že zapomíná navštěvovat mámu. Uměla se s ním hádat stejně dobře, jako se zvládali zase usmířit – stačil k tomu jeden pohled a hned věděli, že to toho druhého také mrzí. Mít po boku staršího bratra byl nejlepší dárek, který jí její rodiče dali. A teď jí matka vyčítala, že kdyby chtěl, mohl by ji navštívit. Že ten, kdo chce něco udělat, hledá způsoby, ne důvody. Kéž by to bylo tak snadné. Kéž by výmluvy nemusela hledat ona sama. Výmluvy pro jedinou skutečnost, již nemohla změnit.

Přestože Renatina maminka před deseti lety na Jirkově pohřbu vyplakala spoustu slz, nemohla si teď na to neštěstí vzpomenout. Možná pro ni bylo snazší zapomenout. Snad bylo stáří alespoň v něčem milosrdné. Přesto svými otázkami na Jirku znovu a znovu otevírala staré rány, které se doposud v Renatině duši hojily.

Šest tři čtyři pět pět dva pět pět tři. Jak ráda by mu zavolala.

Šest tři čtyři pět pět dva pět pět tři. *Čísla ji uklidňovala, ale přerýkávat si tohle ztraceně bolelo.*

---

## Krajta Zdeňka Blechová

„Ozvala se mi babička, že potřebuje pomoci s tím vánočním úklidem. Připojíš se?“ volala Vladka svojí sestře Kláře. Ta nerada uklízela u sebe doma, natož u babičky, která měla všude samé sošky, vázičky a spoustu květin. Prostě hodně věcí, ze kterých je potřeba utírat prach. To její domov, v porovnání s tím babiččiným, působil jako holobyt.

„Jé, ráda bych, ale bohužel mám střevní potíže,“ zalhala Klára a Vladka, která s nějakou výmluvou stejně počítala, se na ni ani nezlobila.

V průběhu dne si Klára dopřála ke kávě zmrzlinu a zákusky a večer už ty střevní potíže měla doopravdy.

„A to je trest,“ spílala si, když už poněkolkáté mířila na onu místnost.

Celou noc skoro oka nezamhouřila a ráno, když se jí udělalo líp a mohla by spát, tak ticho v bytě prořízl ostrý zvuk domovního zvonku.

Neochotně na sebe hodila župan a neučesaná, zato s výstavními kruhy pod očima, otevřela vchodové dveře. Za nimi se objevila překvapená tvář její sestry.

„No, ty teda vypadáš. Jsi celou noc flámovala, nebo co?“ utrousila k jejímu vzhledu, když se kolem ní protahovala dovnitř.

„Ale jo, pojd' klidně dál,“ zašklebila se ironicky Klára, ale Vladka si toho nevšímala a vklouzla do kuchyně, kde se uvelebila u stolu.

„Kafe by nebylo?“ usmála se na Kláru, která jen protočila oči v sloup.

„Bylo, když si ho uvaříš,“ dosedla vyčerpaně ke stolu vedle Vlad'ky. „A mně uvař taky,“ dodala ještě.

„Jak ti je?“ zeptala se se zájmem Vlad'ka.

„Jak asi. Celou noc jsem lítala jak Zátopek. Jsem vyřízená.“

„Tak to mi asi Pét'u nepohlídáš, co?“

„Jsi normální, copak nevidíš, jak mi je?“

„Vidím, ale babička je v nemocnici a...“, větu nestačila dokončit, protože jí vyděšená Klára skočila do řeči. „Jak v nemocnici? Co se jí stalo?“

„No, včera jsem nestíhala a znáš babičku, chtěla mi za každou cenu pomáhat, takže skončila s naraženým kotníkem a lehkým otřesem mozku na pár dnů v nemocnici. To víš, v jejím věku jí chtějí mít pod dohledem. A já bych ji chtěla navštívit, donést pár věcí a nechci tam Pét'u tahat sebou. Jenže Honza je o víkendu v práci, tak ho stejně budu muset vzít také.“

Klára si dala hlavu do dlaní. „To je moje vina. Kdybych ti s tím úklidem pomohla já, tak se to nestalo.“

„Ty za to nemůžeš. S průjmem bys nám těžko mohla pomáhat, tak si to nevyčítej,“ chlácholila ji sestra. Jenže Klára si to vyčítala, a to čím dál tím víc. Babičky jí bylo hrozně líto.

„Hele, za babičkou teď fakt nemůžu, ale Pét'u ti pohlídám. Když ho přivedeš tak za dvě tři hod'ky, tak budu i vyspaná.“

„Jsi skvělá,“ objala ji vděčně Vlad'ka.

Po osvěžujícím spánku už byla Klára téměř zcela fit. Takže když jí Vlad'ka odpoledne přivedla Pét'u, rozhodla se s ním zajít na hřiště. Cestou zpět potkali na chodbě jejího vietnamského souseda z přízemí. Moc toho o něm nevěděla, ale když ji požádal o pomoc, po zkušenostech s babičkou, se rozhodla pro tentokrát nevymlouvat.

„A koho, že to chcete pohlídat?“ zjišťovala Klára podrobnosti. Pan Tung nebo Jung, přesně mu nerozuměla, bohužel neuměl moc dobře česky. Zato se pořád usmíval a oproti ostatním nevrlym sousedům byl prostě neskutečně milý.

„Tefku,“ odvětil hlasitě. Klára nechápala, čehož si všiml, tak se to rozhodl více rozvést. „Tefecku, takové krásný čecký méno.“

Klára byla zoufalá. Pét'a, který to všechno poslouchal, se připojil k hovoru. „Nemyslí Terku, Terezku?“ zkusil hádat.

Pan Tung nebo Jung se k němu bleskurychle otočil, lusknul prsty a vystrčeným ukazováčkem mu div nevypíchl oko. „Jo, to je ono, Tefka, vždyť to šíkám a ty nerozumět,“ otočil se nasupeně zpět na Kláru. Ta jen omluvně pokrčila rameny.

„Tak pohlídáš Tefku?“ ujišťoval se.

„Ano, pohlídám,“ slíbila Klára a usmála se na něj.

„Za chvíli ti ji donesu. Není zvyklá být sama.“

„Jak donese, doufám, že ta jejich dcera s hezkým českým jménem Tefka není mimino,“ strachovala se Klára, když odemykala dveře svého bytu.

Sotva Pét'ovi nachystala kakao a už někdo klepal na dveře. Pan Tung.

„Tady Tung, otevři,“ křičel z chodby. Klára se musela smát.

„Vidíš, aspoň si budeš mít s kým hrát,“ stačila ještě říct s úsměvem na rtech Pét'ovi. Když však dveře otevřela, smích ji přešel.

Na chodbě stál Pan Tung se svojí ženou a každý držel na jednom konci obrovské terarium s obrovskou Terezkou.

„Co, co, to, to je?“ koktala vyděšená Klára.

„Tefka, neboj, to je kfajta a uhni,“ usmíval se Pan Tung. „Jé to moc, moc tezký,“ dodal na vysvětlenou.

„Kfajta?“ opakovala tiše Klára.

„Myslí krajta,“ vydechl nadšeně Pét'a.

„Krajta? A co když nás uštkne?“ vykřikla Klára.

„Teto, klid, krajta není jedovatá, je to škrtič.“

Klára jen na sucho polkla a položila si ruku na krk. „Škrtič? No, tak to mě fakt uklidnilo.“

Potom velmi nerada ustoupila ode dveří, aby mohli Tefku pronést dovnitř.

Když odcházeli, otočil se Pan Tung na Kláru. „Si hodná, dojdeme v noc a donesu ti triko. Velikost,“ chvíli si ji přeměřoval pohledem, „dvě ik ik el.“

„Nemám XXL, mám elko,“ urazila se Klára.

„To těžko,“ odvětil Pan Tung a zmizel se ženou na chodbě.

„Hulvát,“ procedila vztekle mezi zuby Klára.

Pak se ale otočila na Pét'u. „Tvoje máma mě zabije, až zjistí, že jsi trávil sobotu zavřený v bytě s touhle bestíí,“ mávla rukou směrem k teráriu.

„Náhodou, ten had je super. Můžu si s ním hrát, jak jsi říkala?“

„Na to zapomeň,“ řekla Klára a dlaní naznačila, že jinak dostane pár facek.

„To mám vážně trest za tu babičku,“ zamumlala pro sebe.

„Jaký trest?“ zajímal se Pét'a.

„Ale nic,“ mávla rukou Klára.

V tom jí v kapse zapípala esemeska.

„Zapomněl jsem ti dát jídlo. Máš ho za výtahem,“ stálo ve zprávě od pana Tunga.

„Píše Pan Tung, že krmení pro Terezku nechal za výtahem, tak pro to, prosím, skoč.“

„Wau, my budeme krmit krajtu. To budou kluci čumět. Teto, vyfotíš mě s krajtou kolem krku? Dal bych si to na instáč,“ natěšeně drmolil Petřík.

Klára se jen chytla za čelo. „Prosím tě, zajdi pro to krmení.“

„Jasně,“ přitakal Pět'a a hnál se za hadem.

„Kam běžíš?“ divila se Klára.

„Oddělám Terezce poklop, když ji budeme krmit,“ vysvětloval nedočkavě.

„Tak snad to jídlo nejdřív doneseš.“

„A jo,“ plácl se do čela a vyběhl z bytu.

Minuty ubíhaly a Petřík se nevracel. Klára začínala mít strach, jestli se mu něco nestalo. Hledala ho za výtahem ve všech patrech, ve sklepě i před domem, ale nikde nebyl a na volání se neozýval. Pak ji napadlo, zda se už třeba nevrátil do bytu, protože nechala pootevřené dveře. Vběhla dovnitř, ale chlapec nikde. A nebyl jediný, kdo v bytě chyběl.

„Krajta!“ vykřikla Klára, když se dívala na prázdné terárium. Pět'a ten poklop přece jen trochu odsunul.

Z bytu vyběhla jak namydlený blesk. Zabouchla dveře a rukama se opřela o stěnu.

„Ahoj,“ ozval se za ní hlas její sestry Vlad'ky a ona vystrašeně odskočila od zdi.

„Co se stalo?“ ptala se Vlad'ka, když spatřila její výraz.

„Utekla Terezka,“ vydechla ztěžka. „Hlídala jsem ji sousedovi,“ dodala.

„Fakt? Ani jsem nevěděla, že tady v domě má někdo malé dítě. Tak si má aspoň Pět'a s kým hrát.“

A neměly bychom ji začít hledat?“

„Ne, je zavřená v bytě.“

„Proč zavíráš malé dítě v bytě? A to je tam zavřenej i Pět'a?“ zděsila se Vlad'ka.

„Ne, toho jsem ztratila už tady někde na chodbě,“ odpověděla nepřítomně Klára.

„Co?“ zalapala po dechu Vlad'ka a děs v jejích očích už nemohl být větší.

„Ty ztratíš dvě děti a v klidu si lelkuješ na chodbě? Někoho tak nezodpovědného, aby člověk pohledal.“

"Dvě ne, jen jedno. Terezka je dvoumetrová krajta."

„Cože? Co, když uštkne Pét'u?“ vzlykala Vlad'ka.

„To ne, je to škrtič.“

Po této informaci se Vlad'ka rozplakala.

„Mami, proč pláčeš?“ ozval se za jejími zády tichý hlásek jejího syna.

Rychle se otočila a překvapeně zírala do uplakané tváře svého dítěte, které v náručí pevně svíralo roztomilého králíčka. „Kde jsi byl?“ přiklekla k němu a i s králíkem ho jemně objala.

„V kočárkárně, ale už mi tam byla zima,“ potáhl nosem Pét'a.

„Krucí, tam jsem nebyla,“ zamračila se Klára.

„A co ten králík a proč jsi byl schovaný v kočárkárně?“ zajímala se jeho matka.

„No, za výtahem mělo být krmení pro hada, ale v krabici jsem našel tohohle králíčka. Pan Tung ho tam nechal pro hada, chápeš to? Já ho nenechám sežrat hadem. Je to Jituška a zachránil jsem ji, je moje,“ bránil chlupaté stvoření hoch.

„Dobře, králíka si nech, s panem Tungem to vyřeším,“ vložila se do hovoru Klára. Pét'a se tázavě podíval na maminku.

„Ale jo, necháme si ho,“ schválila nového člena rodiny Vlad'ka.

Pét'a i s králíkem povyskočil do výšky a šťastně se rozesmál.

„A teď už otevři a pust' nás dovnitř, at' nenastydne,“ poručila Vlad'ka své sestře.

„To mě ani nenapadne, je tam ta krajta,“ odmítla rezolutně návrat do bytu Klára.

„Had utekl? Páni, třeba ti v bytě naklade vejce a bude jich víc,“ vykulil oči Pét'a.

Klára zbledla. „Tak v tom případě byt prodávám a okamžitě se stěhuju, tam už nevkročím.“

„Nevyšiluj a zavolej tomu Tungovi, ať si ho odchytne,“ navrhovala Vladka.

„Ten se vrátí až večer nebo dokonce v noci, moc jsem mu nerozuměla.“

„Had, pomoc, je tu had!“ řev z protějšího bytu rval ušní bubínky na cucky.

Na chodbu vyběhla paní Macháčková v županu a natáčkách. Chvíli se zmateně rozhlížela a pak začala znovu rvát.

Klára si v tu chvíli uvědomila, že dveře od svého bytu nechala pootevřené, když šla hledat Pét'u.

„To bude Tereška, nebojte se,“ uklidňovala ji.

„Tereška? Ta obluda má jméno?“ klepala se strachy sousedka.

„Klid, pan Tung si ji večer vyzvedne, já ji měla na hlídání a utekla mi,“ přiznala Klára.

„No, skvělý a do večera budu kde? A asi mi sežrala Křupku,“ dodala smutně.

„Tak to není taková katastrofa, že vám sežrala křupku,“ usmívala se Vladka.

„Křupka je můj kocour a nemůžu ho najít,“ odvětila utrápeně paní Macháčková.

„Má takovou rolničku na krku?“ optal se Pét'a.

Sousedka se k němu s nadějí otočila. „Má zlatou rolničku a modrý obojek.“

„Tak ten se schoval taky v kočárkárně. Byl tam s náma a usnul v korbě kočárku.“

„Děkuju,“ oddechla si paní Macháčková a pohladila ho po vlasech.

Zbytek dne strávila u Kláry a večer si Terešku vyzvedl pan Tung.

„Nejsi spolehlivá. Tefka bojí a má hlad,“ mračil se pan Tung na Kláru, když si hada s manželkou odnášel.

„Tak triko nebude,“ usmála se ironicky Klára.

„Jo, nespolehlivá ona je. Mně ztratila i dítě,“ přidala se Vladka.

„Nech si to,“ odsekla Klára.

Druhý den jela i se sestrou a Pét'ou navštívit babičku do nemocnice. Když ji pak pustili domů, pravidelně jí chodila nakupovat a uklízet. Z té poslední lži se ponaučila a žádné výmluvy už nehledala. Ani nechtěla. S babičkou si rozuměla a byl to rozumně strávený čas.

---

## Odplata svatého Jana Milan Julínek

Letošnímu podzimu vládlo značně proměnlivé počasí. Slunce, chlad, mlhy a déšť se především v prvních říjnových dnech nepředvídatelně střídaly. Lidé si u snídane nemohli být jistí, kterou část šatníku budou potřebovat cestou k obědu.

Obyvatelé městečka Deštná se podobnými úvahami zabývali také. Nebyl to však problém, kvůli kterému by se příliš trápili. I zde se totiž, stejně jako v jiných obcích po celé republice, chystaly oslavy desátého výročí založení Československa. Přípravy probíhaly svědomitě a v optimistické náladě, a proto všichni věřili, že neděle 28. října se vydaří bez ohledu na počasí. Pro tak malé město to byla důležitá událost a ojedinělá příležitost k uspořádání společenské akce velkého významu.

Obecní správa Deštné pracovala na zvelebení veřejných prostor, členky okrašlovacího spolku připravovaly rozsáhlou výzdobu a místní sokolové zajišťovali kulturní program.

Největší pozornost byla věnovaná prostoru náměstí, kde se měla odehrát hlavní část oslav. Radní městečka apelovali na majitele domů, aby neopomněli projeviti své vlastenectví a uvedli své domy do pořádku. V atmosféře obecného nadšení se pak každý podle svých možností snažil přispět. Snad každý, kromě jednoho.

Rudolf Koliba byl majitelem činžovního domu v jižní části náměstí. Byl to pětadvacetiletý mladík, který dům zdědil po otci. Nezdědil však vlastnosti, které

jsou pro správu domu důležité. Byl to člověk veskrze líný a lakotný. Z lehce nabytého majetku a z vidiny, že nebude muset do konce života pracovat, měl proto obrovskou radost.

K oslavám výročí se stavěl netečně. Když byl vyzván, aby pro větší slávu Československa nechal natřít okna a zapravit okopanou omítku u vchodu, odbyl požadavek se slovy:

„Přece po mně nechcete, abych ze svých peněz platil rekonstrukci kvůli jednodenní podívané. Kam bych s takovou přišel?“

Rudolf nebyl hloupý ani zlý. Jen ve své mladické nezkušenosti nevěděl, co si s takovým domem počít. Byl by nejradši, kdyby se o nic nemusel starat.

V podstatě se také o nic nestaral. Byla to domovnice, která plně zajišťovala chod domu „U svatého Jana“. Jméno dům získal díky soše Jana Nepomuckého, která od nepaměti stála v levé části průčelí. Tato téměř tři metry vysoká socha trochu nešikovně zasahovala do prostoru chodníku, ale lidé na to byli zvyklí, protože k domu odjakživa patřila. Navíc měla podle památkářů vysokou historickou hodnotu a nikoho ani nenapadlo s ní hýbat a přesunout ji na vhodnější místo.

Domovnice Aloisie Machová byla pětáctyřicetiletá vdova, stále aktivní členka Sokola a rádná katolička. Svou povahou byla pravým opakem pana domácího. Nejenže energicky zastávala všechny své domovnické povinnosti. Zařizovala i veškerou komunikaci s úřady, nutila Rudolfa k finanční odpovědnosti (účty se musí platit) a díky své rázné povaze byla prostředníkem mezi domácím a nájemníky. K tomu všemu pečovala o Rudolfovu domácnost, aby dočista nezpustl. Ten s tím souhlasil, i když za posluhu musel domovnici platit navíc. Pro svou lenost však raději pustil korunu. Spíše více korun, neboť bydlel v největším bytě, který se v domě nacházel. Nebylo to ovšem z nějakého panského rozmaru, ale z nutnosti.

Jeho velkým koníčkem byla totiž sbírka preparovaných zvířat, které musel někde uskladnit. Měl několik desítek kusů, od polních ptáků, přes malé hlodavce, až po statného jelena, který byl jeho chloubou. Sám se preparování věnoval, proto byla v bytě neustále spousta chlupů, peří, zápachu a práce pro domovnici Machovou.

Jednoho pondělního dopoledne, kdy do oslav výročí zbývaly ještě dva týdny, spustilo rozmarné počasí silný déšť. Domovnice právě zametala vjezd, když do vrat vklouzl strážník Prokeš.

„Paní Machová, pojd'te za mnou ven, chci vám něco ukázat.“

„A nemůžete mi to ukázat tady? Vždyť tam prší,“ odpověděla domovnice.

„No právě, to musíte vidět za deště,“ řekl na to strážník.

Když vyšli před dům, ukázal prstem nahoru ke střeše a následně dolů směrem k Janovi Nepomuckému.

„Proboha, to snad není pravda!“ zděsila se domovnice.

„Mně do toho tedy nic není, ale pan domácí by měl něco udělat, než to někoho začne pobuřovat,“ upozornil strážník.

Situace vypadala takto: voda ze střechy přetékala v jednom místě přes okapový žlab, místo aby pokračovala okapovou rourou do kanalizace. Na vině byly zřejmě nečistoty, které se během let v okapu usazovaly. A aby toho nebylo málo, přetékala voda v místě, které se nacházelo nad sochou svatého Jana. Přímo na něj tak dopadaly proudy vody, která se o jeho hlavu paprskovitě tříštila do všech stran.

Domovnice na nic nečekala a bez rozloučení se rozeběhla k bytu Rudolfa Koliby. Schody brala rovnou po třech, což jí jako aktivní sokolce nedělalo žádný problém.

„Pane domácí, pojd'te se rychle podívat před dům,“ burcovala domovnice.

„Co se děje?“ zeptal se zjevně vylekaný domácí. „Ale vždyť tam prší.“

„No právě,“ řekla netrpělivě domovnice. „To se musí vidět právě za deště,“ dodala se stejnou logikou, jako před chvílí strážník Prokeš.

Když vyběhli před dům, byla situace nezměněná. Domácí tento výjev sledoval a mlčky přemýšlel, co to pro něj znamená. Domovnice po něm zřejmě bude vyžadovat nějaké opatření. A také, a to ho znepokojovalo mnohem víc, s tím budou spojeny finanční náklady.

„Co bych řekla kominíku Janečkovi?“ navrhl paní Machová a potvrdila obavy, kterými se domácí právě zaobíral.

„Janečkovi? Ale ten nám čistil komíny na zimu minulý týden. Přece po mně nechcete, abych mu ze svých peněz platil podruhé za to, že znovu vyleze na střechu, když to mohl udělat při jednom? Kam bych s takovou přišel?“

Domovnice to sice oprávněně považovala za výmluvu, ale nahlas nic neřekla. Navíc si uvědomila, že domácí Janečkovi za minulý týden ještě nezaplátil.

„No ale něco se s tím udělat musí,“ nenechala se odradit domovnice.

To Rudolf uznal. Žádné přijatelné řešení ho ale nenapadlo. Rozhodl se, že bude aspoň zdržovat, než na něco přijde.

„Paní Machová, to není tak jednoduché a musí se to promyslet.“  
S tím zamračenou domovnicí opustil.

Následující ráno vystoupalo na oblohu hřejivé slunce a dalo zapomenout na včerejší déšť. Paní Machovou však neoklamalo. Měla dnes jít poklízet Rudolfův byt a byla rozhodnutá dostat z domácího jasnou odpověď.

Rudolfovi bylo jasné, že přesně s takovým záměrem domovnice přijde. Bohužel si stále nebyl jistý, jak s celou věcí naložit. Jeho nápady působily spíše zoufale a skoro všechny rovnou zavrhnul.

„Dobré ráno, pane domácí. Vyspal jste se dnes dobře?“ zeptala se domovnice neutrálně. Chtěla začít po dobrém, třeba s ním tak lépe pořídí.

„Dobré ráno, paní Machová. Ale ano, spal jsem jako dítě. Děkuji za optání,“ přidal se k té hře domácí.

„Dnes se nám udělalo hezké počasí, co říkáte?“ pokračovala domovnice.

A je to tady. Otázkou na počasí bylo jasné, že domovnice nebude ztrácet čas a půjde rovnou k věci. Ta hned dodala:

„Ale víte, jak to na podzim chodí. Dnes svítí slunce, zítra může mrznout. Nemám pravdu?“

„Asi ano,“ odpověděl neochotně Rudolf.

Aloisie Machová byla člověkem přímým a někdy poněkud netrpělivým. Viděla, že takto by se nikam nedostala.

„No nebudeme chodit kolem horké kaše, pane domácí. Jak to zařídíme s naším svatým Janem? Už jste něco vymyslel?“

„Já, tedy... nějaké řešení mě napadlo. Ale potřeboval bych si něco ověřit,“ řekl nejistě domácí.

„Opravdu?“ řekla s nadějí domovnice. Touto odpovědí byla téměř potěšena. A zároveň byla překvapená natolik, že ji nenapadlo se zeptat na podrobnosti. Snad také proto, že sama měla vlastní nápad a byla nedočkavá jej Rudolfovi přednést.

„Já jsem si myslela, že bychom mohli říct požárníkům.“

To domácího vyděsilo ještě víc než kominík a hlavou mu proběhlo několik myšlenek. Kominík byl aspoň jen jeden, ale požárníci by jistě přijeli v celém sboru. Navíc by s sebou přitáhli kompletní výzbroj, aby se na střechu s těmi jejich žebříky vůbec dostali. To by vyšlo mnohem draž. Kdyby před domem místo svatého Jana stál aspoň svatý Florián. To bych mohl uhádat slevu. Anebo by to mohli udělat úplně zadarmo, aby zachovali důstojnost svého patrona. Ale to jsou marné úvahy.

Domovnice na Rudolfově obličeji viděla, že s jejím návrhem vnitřně bojuje. A protože dobře znala jeho šetrivou povahu, přispěchala mu na pomoc.

„Mohl byste se domluvit se starým Koláčkem, jejich bývalým náčelníkem. Přece jste mu preparoval jeho Astora. A jak si tu práci pochvaloval. Ten by vám mohl domluvit dobrou cenu. Co říkáte?“

Je vidět, že to má Machová promyšlené. Co na to mám hned odpovědět, pomyslel si domácí.

„To není špatný nápad,“ řekl nakonec smířlivě. „Já to rozhodně zvážím.“

„Zvažte. Ale moc to neprotahujte.“

Domovnice nevěděla, jestli má být s ujištěním o zvážení spokojená, ale zároveň tušila, že ničeho lepšího dnes asi nedosáhne.

Informace o nové atrakci v domě „U svatého Jana“ se rychle šířila městečkem. Jedni zastávali názor, že je ta věc na pováženou a uráží Pána Boha. Druhým to bylo jedno a byli jen rádi, že se něco takového neděje v jejich domě. Všichni ale byli zvědaví, jak to asi vypadá, když se voda na střeše domu Rudolfa Koliby dá do pohybu. Brzy se to měli dozvědět.

Od pátečního rána po obloze pluly těžké, černé mraky. Obyvatelé Deštné trávili čas u oken v očekávání, že konečně přijde déšť. Netrvalo to dlouho. Nejdřív jen slabě kapalo, ale během chvíle se spustil liják jako v třetihorách. Vážení občané obce Deštná zapomněli na svou důstojnost. Někteří vyrazili pouze v domácí obuvi a bez deštníku. A jako o závod se hnali ke Kolibovu domu, aby o podívanou nepřišli.

Domovnice Machová nevěděla, co si má počít. Dav lidí stál před jejím domem a měl zábavu z toho, kvůli čemu ona již několik nocí nespala. Jen nájemníci domu se nesmáli, soucítili se svou domovnicí. Ta, povzbuzena jejich pohledy, se rozeběhla pro domácího, aby viděl, co jeho nerozhodnost způsobuje. Celá rozčilená bušila na jeho dveře. Když neotvíral, volala na něj pootevřeným oknem. A když se ani potom neozval, vzala za kliku. Dveře však byly zamčené. Rychle doběhla pro náhradní klíč. Po otevření dveří zjistila, že byt je prázdný.

„Přece bych si musela všimnout, kdyby odešel,“ řekla si pro sebe.

Cestou ze schodů z ní rozčilení začalo vyprchávat. Jednak proto, že ji zaměstnalo přemýšlení o tom, kam se poděl domácí. A také proto, že déšť najednou ustal. Obloha byla jako vymetená a slunce se hřejivě opíralo o zdi domů. A protože už nepršelo, promoklí lidé se rychle odebrali zpátky do svých domovů, aby se mohli osušit a získat zpět svou důstojnost.

Domovnice byla ráda, že je po všem, ale nedokázala si představit, že se něco podobného bude opakovat. Věděla, že má oporu v nájemnících domu a rozhodla se napříště postupovat vůči domácímu tvrdě. Se svými myšlenkami se vrátila do domu. Vzpomněla si však, že se v tom zmatku ani nepřesvědčila, jestli proudy vody nějak nepoškodily sochu. Přešla zpátky dvorem a když vstupovala do vjezdu, objevil se ve vratech Rudolf.

Zřejmě doufal, že nepozorovaně proklouzne do svého bytu, protože při pohledu na domovnici strnul. Ovšem jen na chvíli. Jakmile se vzpamatoval, objevil se mu v obličeji výraz, který u něj paní Machová neznala. Jeho tvář prozrazovala suverénního a odhodlaného člověka. To jí přišlo nezvyklé a podezřelé. Proto přes své rozhodnutí o tvrdém postupu začala zvolna, v naději, že se dozví, co za tím vězí.

„Pěkně vítám, pane domácí. Před chvílí jsem vás hledala v bytě. Jestlipak víte, co se právě dělo před naším domem?“

Tušila, že to domácí ví, a všechno sledoval někde ukrytý, aby se vyhnul pozornosti.

„Ale, snad ne něco nepříjemného?“ odpověděl Rudolf, dokonce s úsměvem. Jestli chtěl touto odpovědí domovnici popíchnout, podařilo se mu to dokonale. Aloisie Machová zaujala bojovný postoj s rukama v bok a spustila rovnou zostra:

„Něco nepříjemného se brzy stane, jestli ihned nevyřídíte tu věc s okapem. To vám nestačí, že chudáka Jana máčeli v koši ve Vltavě? To mu tu potupu musíte připomínat vodopádem ze střechy? Vždyť to nemá obdoby. Jakmile začne pršet, sejde se tu polovina města a má z toho zábavu jako v kabaretu. Partaje se bojí, že náš dům nebude při oslavách důstojně reprezentovat. Velebný pán si mi stěžoval, že se mu záměrně vyhýbáte. A co moje domovnická čest? Celé ulici jsme pro smích.“

Měla toho na srdci ještě víc, ale domácí ji pohybem ruky zarazil. Překvapeně zmlkla, protože na taková gesta nebyla u Rudolfa zvyklá. Mezitím se do vjezdu začali trousit nájemníci, které její hromobití přilákalo.

„Jistě nebude tak zle. Navíc, myslím, že mám řešení,“ řekl Rudolf triumfálně.

Všichni přítomní v očekávání hleděli na Rudolfa a všeobecné ticho ho vyzvalo, aby své řešení předložil. Ten se zatvářil jako starozákonní prorok a začal:

„Za prvé: právě jsem byl celou věc konzultovat v Ústavu pro výzkum jevů meteorologických. Ujistili mě, že předpověď počasí je velice příznivá a v době oslav nehrozí našemu městu žádné atmosférické poruchy. Kromě toho, výhled pro celé podzimní a zimní období je více než optimistický. Úhrn srážek má být naprosto zanedbatelný. Tímto můžeme náš problém odsunout na příští jaro.“

Ticho v průjezdu by se v ten moment dalo krájet. Všichni přítomní zpracovávali informaci, kterou právě vyslechli. Toho Rudolf využil, aby pokračoval.

„A za druhé: protože náboženská obec může být pobouřená, hodlám uspořádat sbírku mezi věřícími, kteří jistě rádi přispějí na pokrytí nákladů spojených s vyčištěním okapu. Hned zítra to domluví s velebným pánem.“

Rudolf byl se svým výkladem spokojený a nepochyboval o tom, že navrhnuté řešení bude přijato.

Ve vjezdu přetrvávalo mrazivé ticho, do kterého se po chvíli ozval mrazivý hlas paní Machové.

„Tak za prvé, počasí řídí Pánbůh, a ne jakési výzkumné jevy. A za druhé, v našem městě najdete na jednom místě spíš deset evangelíků než jednoho katolíka. A u těch s nějakou sbírkou na svatého neuspějete.“

Na to odešla do svého bytu a další dva dny ji nikdo neviděl. Nájemníci jen tiše a nesouhlasně kroutili hlavou a Rudolf pochopil, že se jeho návrhy nesetkaly s nadšením. I jeho v následujících dnech nikdo neviděl.

Pondělní ráno bylo opět jako vymalované. Počasí ani v nejmenším nenaznačovalo, že by ten den mělo dojít k něčemu výjimečnému. Přesto bylo městečko vytrženo ze svých všedních povinností a jeho obyvatelé znovu spěchali k domu „U svatého Jana“. A všichni, i přes slunečné počasí, znovu upírali své zraky k okapu. Tentokrát z něj nepadala voda, ale letité nánosy nečistot, které bránily plynulému průtoku dešťové vody.

Na okraji střechy se hbitě pohybovala Aloisie Machová, jištěná důmyslným systémem lan. Rozhodla se vzít záležitost do svých rukou, když se k tomu domácí sám neměl.

Ten se zrovna objevil dole před domem, poté, co jej zburcovali nespokojení nájemníci. Při pohledu na střechu se v něm probudil pocit provinění, že věc nechal zajít tak daleko a měl starost, aby se paní Machové nic nestalo.

„Proboha, paní Machová, co Vás to napadlo?“ křičel se špatným svědomím směrem ke střeše.

„Jak jste se tam dostala? Slezte okamžitě dolů nebo na Vás zavolám hasiče,“ pokračoval dál, i když spíše se strachem než výhružně.

„Jen to zkuste,“ zareagovala domovnice.

„Dveře od půdy jsem zamknula zevnitř. Museli by je vyrazit. A ještě by Vám výjezd dali k úhradě. To už ten okap mohli vyčistit sami.“

„Poslyšte, pane Kolibo, ona má pravdu,“ řekl strážník, který domácího zrovna hledal a dál pokračoval:

„Tenhle výdaj byste určitě platit nechtěl. Ale co Vám dám k úhradě já a hned, je úklid toho svinstva, co padá dolů. Zodpovídáte za čistotu před domem a já Vám dám pokutu za znečišťování chodníku. Navíc zaplatíte práci metaře Peterky, který stojí támhle u kašny a mohl bych ho na to rovnou poslat.“

Domáci na nic nečekal. Padnul na kolena a holýma rukama začal z tlejícího listí smíchaného s mokkými hroudami uhelného prachu dělat větší hromádky. Přitom ze střechy dál padal nekonečný obsah zaneřádného okapu a pleskal o hlavu nešťastného Rudolfa. Tato scéna vyvolala u přihlížejících obrovské nadšení.

„Teď vidí, jak se cítil svatý Jan, když mu na hlavu padala voda z jeho okapu,“ prohlásil někdo z davu se smíchem.

Novinář Stejskal se radoval, že z této události jistě vytvoří senzaci, kterou prodá do několika novin a časopisů.

Strážník Prokeš viděl, že domáci jeho výzvu o vyčištění chodníku bere vážně. A aby mu aspoň trochu ulevil, snažil se uklidnit posmívající se dav.

Metaři Peterkovi bylo jasné, že domáciho snaha je marná a bude po něm stejně muset pořádně uklidit. Podal Rudolfovi svou metlu, aby se mu lépe dělaly hromádky a sám tu blátivou hmotu pak nakládal do vozíku.

Lidé byli do tohoto představení tak zabraní, že si ani nevšimli, když ze střechy dlouho nic nespadlo. A tak je velmi překvapilo, když se mezi nimi na ulici objevila sama domovnice Machová. Její příchod ocenili hlasitým potleskem.

Domáci se k ní vrhnul a starostlivě se ptal, jestli je v pořádku a proč na tu střechu, proboha, lezla. Vždyť on je člověk, se kterým se dá vždycky domluvit.

„No, všechna čest, paní Machová,“ ocenil její výkon strážník.

„A vy se konečně můžete rozejít. Tady už není nic k vidění,“ obrátil se strážník k davu, který ho tentokrát poslechl.

Před domem nakonec zůstala jen domovnice s domácím. A právě jako na zavolanou se z oblohy začal snášet déšť, aby ověřil výsledky snažení paní Machové. Oba hleděli směrem ke střeše. A když houstnoucí déšť neposlal ani jednu kapku navíc mimo vyčištěný okap, obrátil se domáci k domovnici.

„Paní Machová, víte, jaký jsem měl o Vás strach? Takové věci mi už, prosím, nedělejte.“

„Nic ve zlém, pane domácí. Já jsem ráda, že to je odbyto,“ řekla mírně domovnice. Byla spokojená, že se o ni Rudolf aspoň trochu bál a využila toho, aby rovnou vyřídila ještě jednu záležitost. Trochu nesměle položila otázku, kterou dost často používal sám Rudolf:

„Pane domácí, že byste po mně nechtěl, abych kvůli Vašemu okapu za svoje peníze kupovala a ničila nářadí, se kterým uklízím dům?“

Rudolfa zmátlo, že tu otázku někdo použil proti němu.

„Proč se ptáte?“ zeptal se jí opatrně.

„Jen tak pro pořádek. Kdyby se Vám náhodou zdálo, že v té Vaší sbírce vycpanin chybí nějaký kus, tak ho nehleďte. Já jsem si původně myslela, že mi na ten okap postačí ta malá liška. Ale pro jistotu jsem do rezervy rovnou vzala i kunu a obě veverky. Padli na tu práci všichni.“

---

## Hlasy v hlavě

### Lenka Jelínková

1. Já bych chtěla být šťastná.
2. Mně stačí, tak jak to je.
1. Jak by se to dalo udělat?
2. Otočím se na druhou stranu a budu ještě spát.
1. Ale já už takhle nemůžu. Zdá se mi, že nežiju.
2. Prosím tě, co zase máš? Spi.
1. Když to je tak úmorné, ta nečinnost. Aha, už to vím. Jsem nespokojená.
2. Ježíšmarjá, spi. Odpočívej a nestarej se o blbiny.
1. Já bych chtěla najít ten směr, ve kterém mi bude dobře. Kde budu moci tvořit, co mě baví a naplňuje a budu šťastná.
2. Houby s octem! Ty šťastná takhle nikdy nebudeš. Přece nechceš vstávat a něco dělat? Takhle brzy? Lež a spi.



2. Ale prosím tě, jaké zdravé tělo? Vždyť se podívej, jak jsou všichni nemocní. Soused na konci ulice umřel, a to denně běhal.

1. Nejde o to denně běhat. Umřel by, i kdyby neběhal. Každý přece máme svůj čas. A ten je třeba využít. Žít.

2. Žiju, jak žiju. Já tady nepotřebuji být do sto-padesáti.

1. Já klidně. Kdybych byla zdravá. Měla tělo i hlavu, co mi dobře slouží. Tak klidně. Mně se tu líbí.

2. To jsou zase polemiky!

1. Jdu se napít.

2. A já ožrat.

1. Dej si vodu. Vždyť jsme z vody složení, potřebujeme ji, aby se v nás obměňovala. Jsme jako ostrovy v oceánu.

2. Ty tvoje příměry.

1. Já jsem zjistila, že mám nějakou nenaplněnou potřebu. Potřebu sebe-uznání. Svou sebe-hodnotu. Potřebuji si ji uhájit.

2. Sebe-uznání, sebe-hodnota...to jsou pojmy. Ty zase filozofuješ. Udělej spíš něco dobrého k snídani.

1. I Ježíš řekl: „Nejen chlebem živ je člověk.“

2. Ta tvoje náboženství, vždyť je to k ničemu. Lidi se stejně furt perou. Mezi sebou. Kvůli svému Bohu. Už staletí. A k ničemu to nevede.

1. No jo. Ale dovedeš si představit, jaké by to bylo, kdyby byl člověk bez víry? Nevěřil by v nic. Ani v sebe. Ani v nový svět, co se otevírá na Zemi každíčký den?

2. Dovedu. Mně stačí, že jsem v teple, mám dobré jídlo a nemusím se o nic starat.

1. To je ale žalostně málo!

2. Mně to stačí.

1. Tak to je divný, že tu spolu můžeme přebývat. Když máme tak protichůdný myšlenky.

2. Já si jedu svou.

1. No, to vidím.

2. A co po mně pořád chceš?

1. Já jen chci, abych byla šťastná. I s tebou.

2. V tomhle světě?

1. Jo, představ si, že v tomhle světě.

2. A jak bys to asi chtěla udělat?

1. No, nejdřív bych se asi trochu pohnula. Vždyť pohyb je život. Šla bych si zacvičit nebo projít do lesa.

2. A to by ti stačilo?

1. No, udělalo by mi to radost.

2. Tak po snídani bychom mohli jít. Třeba se projít do lesa.

1. Jé, no to bychom mohli. Už jsme dlouho nebyli u keltského oppida.

2. Ale to je přece hodně daleko!
1. A my někam spěcháme?
2. ??? Tak jo, půjdeme. A do batůžku si nabalíme sváču.
1. A čokoládu.
2. A pivo!



**Významné kulturní a komunitní centrum Vyškova  
Zajišťujeme, poskytujeme, pořádáme:**

- půjčování
  - kvalitních knih z oblasti beletrie a společensko-vědní literatury pro dospělé i dětské čtenáře
  - CD nosičů – hudebních i audioknih
  - denního tisku, odborných časopisů a společenských magazínů
  - regionální literatury
  - čteček elektronických knih
  - deštníků, tašek, brýlí
- besedy s autory, křty knih, vzdělávací pořady
- hudební pořady s velkoplošnou projekcí
- aktivizační programy – trénink paměti
- PC kurzy
- práce s dětmi a mládeží – besedy, hry, soutěže
- pořádání výstav a vernisáží
- Akademie 3. věku a Virtuální univerzita 3. věku
- S knížkou do života / Projekt Bookstart
- internet pro veřejnost
- služby a integrační programy pro handicapované spoluobčany, např. rozvoz knih pro imobilní čtenáře
- knihovnicko-bibliografické lekce
- vypracování rešerší, bibliografické a faktografické informace
- meziknihovní výpůjční služba
- reprografické služby pro veřejnost
- databáze e-mailů pro oznamování akcí a knižních novinek
- zasílání upozornění před koncem výpůjční doby a platnosti průkazu
- připojení na Wi-Fi v budově knihovny zdarma
- pověřená knihovna – poradenská a konzultační činnost, nákup a distribuce výměnných souborů pro knihovny obcí regionu



Spolek založený na podporu čtenářství ve všech věkových kategoriích a sociálních skupinách. K naplnění tohoto cíle pořádá společensko vzdělávací a kulturní akce:

**Literární čaje** – setkávání s významnými osobnostmi současné české literatury a kultury

**Literární toulky** – tematické zájezdy po místech spjatých se životem či dílem osobností české kultury

**Večery pod lampou** – tematické hudebně literární pořady

Klub také finančně podporuje projekty Knihovny Karla Dvořáčka podporující čtenářskou gramotnost obyvatel Vyškova a okolí.

Klub přátel KKD, spolek, Nádražní 4, 682 01 Vyškov, [www.klubpratelkkd.cz](http://www.klubpratelkkd.cz)



Posláním nadace je podporovat vytváření podmínek pro plnohodnotný život lidí regionu nezávisle na jejich věku, sociálním postavení či zdravotním stavu. Za tímto účelem nadace každoročně vyhlašuje grantové řízení, ve kterém podporuje veřejně prospěšné projekty neziskových organizací ve městě Vyškově a v okrese Vyškov.

Cílem nadace je monitorovat potřeby a priority komunity a získávat finanční prostředky na jejich podporu.

Tři brány, komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci

Dobrovského 422/3, 682 01 Vyškov

Tel.: 603 798 031, e-mail: [nadace@tribrany.cz](mailto:nadace@tribrany.cz), [www.tribrany.cz](http://www.tribrany.cz)

Číslo účtu: 201781448/0600

Tento Sborník vydaly společně Knihovna Karla Dvořáčka ve Vyškově, Tři brány, komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci Vyškov a Klub přátel KKD, spolek v březnu 2026.  
K vydání připravila Zdeňka Adlerová.